

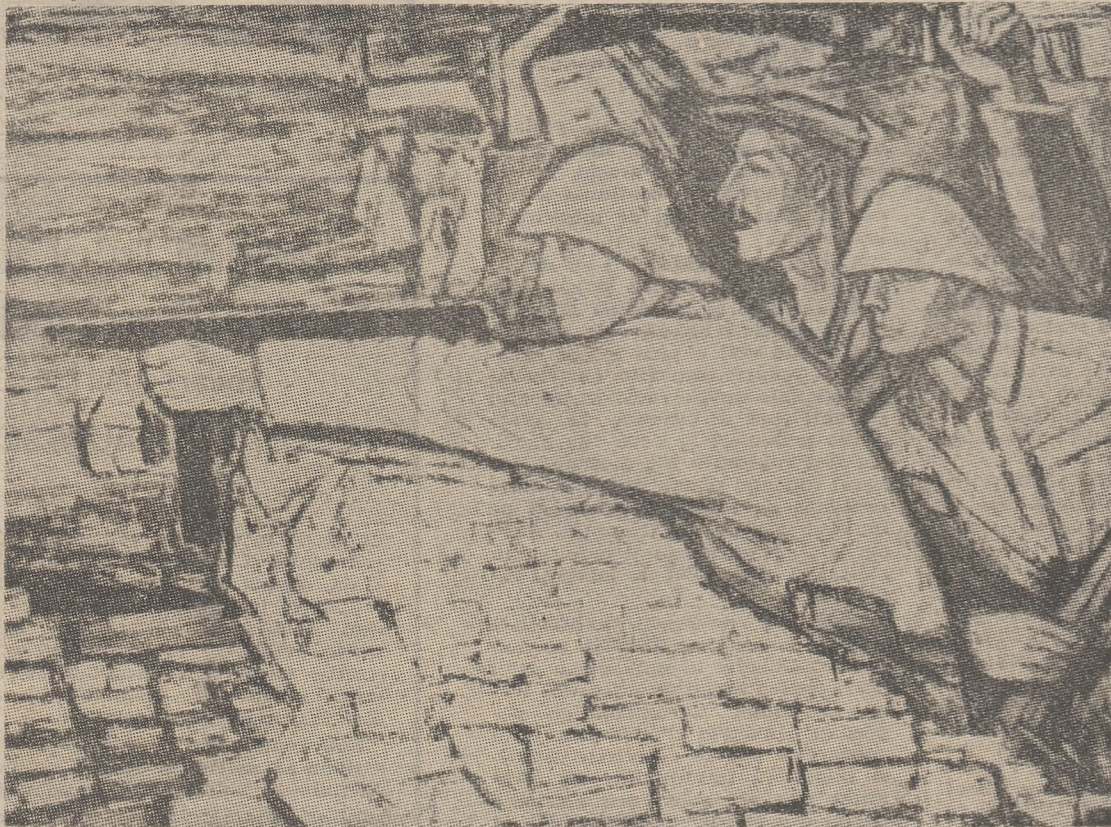
Tribuna școlii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ

ANUL I Nr. 12

VINERI 20 AUGUST 1971

16 PAGINI — 1 LEU

MOMENT DIN INSURECȚIA ARMATĂ

de BRĂDUȚ COVALIU

23 AUGUST

Întregul nostru popor întâmpină cu noi victorii pe frontul construcției economice și culturale cea de a 27-a aniversare a glorioasei insurecții armate din August 1944, punct de reper esențial în istoria contemporană a României. 23 August reprezintă acel eveniment crucial care a deschis poporului român calea eliberării naționale, calea trecerii la edificarea noii orânduri socialiste, continuată astăzi cu succes în faza societății socialiste multilateral dezvoltate. Aniversarea din acest an are loc în condițiile avântului revoluționar, creator, ce caracterizează actuala etapă de dezvoltare a țării noastre, ale cărei obiective au fost stabilite de cel de al X-lea Congres al partidului, în climatul de puternică eferescență spirituală și înaltă responsabilitate politică și civică al adeziunii totale a opiniei publice românești la amplul program politico-ideologic și de educație comunistă elaborat de secretarul general al partidului nostru, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU.

Coordonatele acestui moment, de puternic flux creator în toate planurile activității sociale, se conturează pregnant în sarcinile și ritmurile ce ilustrează dinamismul multilateral al societății noastre socialiste. Astfel, producția industrială globală a fost în 1970 de 17 ori mai mare decât în 1938, urmând ca la sfârșitul actualului cincinal să se realizeze o producție de 20 de ori mai mare decât în 1938. Dimensiunile acestui salt istoric se conturează și mai clar prin compararea a două procente: în 1938 producția industrială a țării noastre, pe cap de locuitor, se situa la un nivel de 52% sub media mondială, în timp ce în 1970, ea s-a ridicat la 75% peste media mondială, aducându-și un aport de 60,8% la crearea venitului național.

Saltul înainte spre societatea industrială avansată va continua cu intensitate și în actualul cincinal spre a căruia înfăptuire am pășit din acest an: între anii 1971-1975 producția globală industrială va spori cu 68-78 la sută, într-un ritm mediu anual de circa 12 la sută. În cadrul ei, vor cunoaște o dezvoltare susținută ramurile și subramurile moderne — industria constructoare de mașini, industria chimică, producția de oțeluri etc. Totodată, vor spori apreciabil numărul de muncitori și aportul industriei la venitul național. Agricultură va atinge și ea noi trepte în ceea ce privește creșterea producției și modernizarea, parcurgând o etapă importantă pe drumul ștergerii, în perspectivă, a deosebirilor esențiale între sat și oraș, al transformării treptate a muncii din agricultură într-o varietate a muncii industriale.

Deosebit de semnificativ pentru ritmurile înalte de înscriere a țării noastre pe coordonatele progresului este faptul că, în următorii 15-20 de ani, se prevede dublarea numărului centrelor urbane, în același timp cu ridicarea economică, socială și culturală a tuturor comunelor.

Știința, cultura, învățămîntul vor cunoaște și ele progrese susținute, în raport cu nivelul dezvoltării generale a țării și sub influența fertilizatoare a îndrumării lor de către partid.

Se prevede, de asemenea, în cursul actualului cincinal, sporirea fondului de consum, pe locuitor, cu 36 la sută, creșterea cheltuielilor social-culturale finanțate de stat de la 1680

la 2260 de lei pe locuitor. Ridicarea generală a nivelului de trai se exprimă, pregnant, în faptul că, în perioada 1971-1975 se vor construi locuințe ce vor permite unui număr de aproximativ 2,5 milioane de oameni să se mute în case noi.

Cea de a douăzeci și șaptea aniversare a eliberării patriei are loc într-un moment cînd școala românească, învățămîntul nostru de toate gradele se angajează, cu trup și suflet, în realizarea unei cotituri de importanță esențială: recentele documente ale partidului — Propunerile de măsuri prezentate de tovarășul Nicolae Ceaușescu și adoptate de Comitetul Executiv al Comitetului Central și, mai în detaliu, Expunerea pe care secretarul general al partidului a ținut-o la Consfățuirea activului de partid din domeniul ideologiei, al activității politice și cultural-educative — alcătuiesc pentru munca de formare și educare a tinerii generații un amplu și complex program de activitate, un vast orizont de realizare în viitorul imediat și în perspectivă. Justețea, viabilitatea acestui complex de obiective, în mod esențial spirituale, ideologice, dar cu certe și importante implicații practice, izvorăsc din consecvența cu care se urmărește îndeplinirea scopurilor vitale ale societății socialiste, din studierea neincetată a realităților țării noastre, din delimitarea cerințelor și ierarhizarea acestora în timp, de la o etapă la alta. Ele izvorăsc, totodată, din modul lucid, principial, în care partidul, conducerea lui superioară, concep folosirea maximă, în ceea ce are mai specific și mai fertil, acest important instrument de revoluționare a conștiințelor și caracterelor — ȘCOALA, în condițiile actuale, ale trecerii la edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate.

De altfel, dimensiunile actualei angajări, mult mai ample și mai profunde a școlii românești în satisfacerea cerințelor evoluției socialiste din țara noastră apar, cu sporită pregnanță, dintr-o considerare a lor, fie și succintă, în perspectiva drumului parcurs de la 23 August 1944 pînă în prezent. Un asemenea tur de orizont dezvoltă, concludent, îngemănarea fertită, de la bun început, dintre destinele socialismului și cele ale școlii în România. Ca de obicei, în asemenea ocazii, contemporanii evenimentului — cei care au participat direct la insurecție sau i-au fost martori oculari — vor rememora fapte și clipe din acel august fierbinte. Se cuvine evidențiat, în acest context, rolul specific pe care îl are școala — mai întâi ca instrument de transformare în sens socialist, comunist, a conștiințelor și, în al doilea rînd, ca un mijloc caracteristic de creație, de construcție a noii orînduri. Un mijloc de durată și cu forță de influențare în sferă dintre cele mai ample ale societății noastre, ale opiniei publice. În al treilea rînd, dar nu ultimul, se reliefează capacitatea ei de a acționa în direcții vitale pentru edificarea noii orînduri: formarea tinerelor generații și, în general, formarea omului nou.

Așa se explică și perpetua prezență în actualitate a învățămîntului, pe parcursul tuturor etapelor care au urmat pro-

(Continuare în pag. a 2-a)

Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

Consiliul învățămîntului de cultură generală, întrunit în ședință de lucru, își exprimă totala sa adeziune la amplul program de acțiune, propus de dumneavoastră, stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, pentru întărirea spiritului partinic, a combativității revoluționare în întreaga muncă politico-ideologică și educativă, pentru îmbunătățirea activității de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a celor ce muncesc, a întregului nostru tineret.

Călăuzindu-ne permanent după concepția despre lume a partidului nostru, materialismul dialectic și istoric, după documentele Partidului Comunist Român, în spiritul măsurilor pe care le-ați inițiat și al cuvîntării pe care ați rostit-o la Consfățuirea de lucru din 9 iulie, ne angajăm să dăm viață politicilor de consolidare și ridicare a școlii la nivelul înfăptuirilor și exigențelor noii etape istorice de edificare a orîndurii socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul României.

Dezbatînd problemele fundamentale ale școlii, măsurile în vederea dezvoltării și perfecționării muncii de instrucție și educație, de pregătire pentru viață, pentru activitatea productivă a elevilor în unitățile învățămîntului de cultură generală, participanții la ședință văd în indicațiile dumneavoastră și în recenta hotărîre a Secretariatului C.C. al P.C.R. privind organizarea atelierelor-școală, jaloanele sigure pentru ridicarea învățămîntului pe treptele cerute de progresul societății noastre, pentru sporirea eficienței sale în procesul complex de educație comunistă a tinerelor generații. Conștiința de marele rol ce revine școlii în societatea noastră socialistă, ne propunem să milităm cu toată energia pentru înfăptuirea programului stabilit

Consiliul învățămîntului de cultură generală

(Continuare în pag. a 2-a)

In paginile 3 — 11:

Dezbaterile la programul de măsuri în vederea dezvoltării și perfecționării muncii de instrucție și educație în învățămîntul de cultură generală, prezentat de Ministerul Învățămîntului în ședința Consiliului Învățămîntului de cultură generală din 10 și 11 august a.c.:

Momente ale desfășurării insurecției naționale antifasciste din România *)

Evenimentele militare din vara anului 1944 pe fronturile celui de-al doilea război mondial, precum și marea amploare pe care o luase mișcarea de rezistență din Europa, în fruntea căreia se situau comuniștii, au creat condiții externe favorabile declanșării insurecției din România.

Începută la 23 August 1944, insurecția națională antifascistă, organizată și condusă de Partidul Comunist Român, în colaborare cu celelalte forțe politice ale țării, a doborât dictatura militară fascistă, România a încetat operațiunile militare împotriva Uniunii Sovietice, a ieșit din războiul hitlerist și s-a alăturat coaliției antifasciste, aducând o importantă contribuție la prăbușirea pozițiilor Germaniei naziste în Balcani.

Difuzată la radio, vestea răsturnării dictaturii antonesciene și a încetării ostilităților cu Națiunile Unite a fost primită cu adincă bucurie de masele largi populare. Ieșite pe străzi, în puterea nopții, sau în întreprinderi, ele și-au manifestat entuziasmul și hotărârea de luptă până la zdrobirea Germaniei naziste.

După arestarea căpeteniilor fasciste din București, pe baza ordinului dat de Comandamentul militar al Capitalei, ale cărui prevederi fuseseră stabilite anterior, în timpul ședinței conspirative de lucru a reprezentantului partidului comunist cu șeful Statului Major al C.M.C., unitățile militare au trecut la ocuparea principalelor instituții guvernamentale, la impresurarea și blocarea obiectivelor hitleriste, formațiunile de luptă patriotice au dezarpată gărzile hitleriste și au preluat paza numeroaselor întreprinderi și instituții.

În București, trupele române și formațiunile patriotice și-au desfășurat activitatea în vederea începerii asaltului. S-a continuat operația de ocupare a oficiilor telefonice și telegrafice, de intrerupere a legăturilor cu fir ale germanilor. La Ploiești, ostași români și echipe de muncitori au izgonit gărzile hitleriste, preluând paza întreprinderilor petroliere și organizând apărarea și stăpânirea orașului contra eventualelor atacuri ale trupelor hitleriste. În nordul Moldovei, grănicerii români au atacat prin surprindere, înainte de miezul nopții, unități din Divizia a 3-a de munte germană, provocându-i pierderi importante.

Armata română întorsese armele contra trupelor germane, aducând o importantă contribuție la dezorganizarea și prăbușirea pozițiilor acestora în Balcani.

Ofensiva armatei sovietice de la Iași — Chișinău, începută în noaptea de 19/20 august 1944, se dezvoltă rapid.

Legățile și comandamentele militare hitleriste din România, cu toate că dispuneau de o vastă rețea de informații, au fost surprinse de acțiunile poporului român condus de partidul comunist. Prima știre, desul de vagă, în legătură cu eveni-

mentele de la București, comandantul grupului de armate „Ucraina de sud” a aflat-o în jurul orei 20,30, transmisă de la Cartierul general al Wehrmachtului, cum că „în legătură cu mareșalul Antonescu și cu vicepreședintele Consiliului de Miniștri s-ar părea că ceva nu este în regulă”. Abia la ora 22,15, comandamentul grupului de armate „Ucraina de sud” a aflat că Antonescu a fost la rege și a demisionat. Iar la ora 22,25, șeful statului major al acelui grup de armate a avut o convorbire cu ministrul Germaniei în România, Manfred von Killinger, care i-a comunicat că „în cursul după-amiezii am primit informația că mareșalul ar fi fost arestat. După aceea m-am dus la rege. Acesta mi-a explicat că mareșalul a demisionat și de aceea el a format un nou guvern”. De asemenea, Killinger a mai informat că „serviciile germane din București sint inconjurate de trupe”. În timp ce armata română și formațiunile de luptă patriotice erau în plină activitate, comandamentele germane nu-și dădeau seama ce s-a petrecut. Surprinderea a fost posibilă datorită comuniștilor care au lucrat și pregătit în adincă conspirativitate această mare ridicare de mase, care a uimit lumea prin amploarea ei.

În jurul orei 12 noaptea șeful secției operative a Cartierului general al armatei hitleriste transmitea ordinul lui Hitler „de a zdrobi lovitură (sic !), de a aresta pe rege și camarila regală și de a forma sub conducerea unui general filogerman, în cazul în care mareșalul Antonescu nu mai este disponibil, un nou guvern”.

În ziua de 24 august, către orele 2, guvernul român a primit informații că hitleristii din împrejurimile Bucureștiului și din Valea Prahovei se regroupează în vederea unei contraacțiuni ordonată de Hitler și, ca urmare, a dat ordin Comandamentului militar al Capitalei să treacă urgent la asaltarea și lichidarea obiectivelor germane. În zori, în jurul orei 4, unitățile militare și formațiunile de luptă patriotice, cu sprijinul larg al populației bucureștene, au dezlănțuit atacul general.

Adresind un vibrant apel către țară, Comitetul Central al Partidului Comunist Român spunea în declarația publicată în aceeași dimineață: „...În ciocnirea inevitabilă cu forțele hitleriste, Partidul Comunist Român cheamă muncitorimea, țărănimea, intelectualii și pe toți cetățenii României la luptă fără cruțare, cu toate armele, împotriva dușmanului de moarte al poporului român, pentru asigurarea viitorului său”.

Luptele forțelor noastre s-au generalizat în întreaga țară. Preocuparea de căpetenie a întregului popor în frunte cu comuniștii era zdrobirea cât mai grabnică a forțelor hitleriste.

După trei zile de lupte îndirjite (24—26 august), care au reliefat un impresionant eroism popular, unită-

țile militare din București, împreună cu formațiunile patriotice de luptă, au curățat Capitala de hitleristi, stăpînind ferm orașul și au zădărnicit încercările acestora de a înăbuși insurecția. Au fost respinse încercările inamicului de a pătrunde în București. Generalul german care conducea armatele ce atacau Capitala raporta superiorilor săi în dimineața zilei de 24 august „că s-a izbit încă de la declanșarea acțiunii de rezistență și că atacul a eșuat și că nu se poate pătrunde în oraș”. Ca urmare, acest grup de unități germane s-a retras, iar în ziua de 28 august a depus armele în apropiere de Ploiești, constrins de unitățile Armatei 4 române.

Forțele insurecționale din Ploiești au rezistat cu succes încercărilor germane de a ocupa orașul, iar pe Valea Prahovei s-a continuat acțiunea de dezarmare și de nimicire a inamicului.

Acțiuni asemănătoare s-au desfășurat și în alte centre și zone ale țării. Între 23 și 31 august 1944, întreaga parte centrală, de sud-est, sud și sud-vest a țării a fost curățată de trupele hitleriste. Forțele insurecționale au provocat inamicului pierderi care se cifrează la peste 56 000 prizonieri și 5 000 de morți. Au fost capturate 222 avioane, 438 nave fluviale și maritime, o mare cantitate de armament, tehnică de luptă și mijloace de transport. Pierderile forțelor insurecționale s-au ridicat la circa 9 000 de morți și răniți.

Insurecția națională antifascistă armată din august 1944 și participarea României la înfrângerea celui de al treilea Reich au constituit forma principală a contribuției poporului român la efortul general al popoarelor pentru cucerirea victoriei împotriva fascismului; ele alcătuiesc una din cele mai glorioase pagini din istoria multiseclară a poporului român.

Evenimentele din august 1944 au confirmat justetea strategiei și tacticii P.C.R., modul în care a reliefat, în condițiile specifice ale României, rolul clasei muncitoare și necesitatea unității ei de acțiune și a alianței cu alte clase și grupări sociale, însemnătatea corelării condițiilor obiective cu factorii subiectivi în insurecție, necesitatea pregătirii tuturor condițiilor și factorilor interni și folosirea judicioasă a tuturor contradicțiilor din tabăra dușmană și a împrejurărilor externe favorabile.

Insurecția din august 1944 a constituit o puternică expresie a voinței poporului de a-și determina singur soarta, unul din acele momente în dezvoltarea unei țări când se manifestă deosebit de pregnant rolul maselor populare de făuritoare ale istoriei.

Col. D. TUȚU
doctor în istorie

*) Vezi și nr. 11 din 6 august 1971

Insurecția armată de SPIRU CHINTILA

Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. 1-a)

de partid în vederea modernizării învățămîntului și a întăririi legăturii lui cu viața, pentru educarea patriotică, revoluționară, în spiritul unei înalte atitudini cetățenești, a întregului tineret, pentru întărirea combativității față de teoriile retrograde, neștiințifice, idealiste, față de orice mentalități și atitudini inapoiate, conservatoare.

Sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, în strînsă conlucrare cu Uniunea Tineretului Comunist și Organizația Pionierilor, cu familia, cu toți factorii educaționali care concurează la formarea și educarea tineretului, vom promova cu fermitate spiritul muncitoresc, partinic, de muncă și de viață indicat de dumneavoastră, atitudinea de angajare și de responsabilitate socială, de pasiune și abnegație în muncă, pentru formarea generațiilor de miine, cheamate să ridice România pe noi culmi ale civilizației și progresului.

Noile direcții de perfecționare a învățămîntului constituie pentru școală, pentru noi un îndrumar prețios în vederea realizării unei cotituri radicale în activitatea de instrucție și educație, începînd cu noul an școlar.

Asigurăm conducerea partidului și statului, pe dumneavoastră personal, iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, că nu vom precupeți nici un efort pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor stabilite de partid, că vom munci cu dăruire și abnegație pentru continua înflorire a patriei noastre socialiste.

23 AUGUST

(Urmare din pag. 1)

cesului revoluționar de la 23 August 1944. Aprecierea acestui rol deosebit al învățămîntului se conturează în consecvența întregii politici a partidului nostru care, într-o ultimă etapă — circumscrișă de Congresele al IX-lea și al X-lea ale P.C.R. — a trecut la conturarea actualului orizont de angajare a școlii noastre. De remarcat că, în mod deosebit, în această etapă, s-a mers și se merge, ca urmare a spiritului științific, profund marxist-leninist, al activității partidului nostru, spre valorificarea la un nivel superior și într-o unitate dialectică a modalității esențiale, constitutive, de acțiune a școlii: activitatea instructiv-educativă pentru formarea tinerelor generații. În lumina acestui obiectiv central, un accent deosebit se pune pe formarea la elevi a unei concepții științifice, marxist-leniniste despre lume și viață.

Promovarea în rîndurile întregului tineret a concepției despre lume și viață a clasei muncitoare — se subliniază în Propunerile de măsuri prezentate de secretarul general al partidului și adoptate de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. — cultivarea tradițiilor revoluționare ale clasei muncitoare și ale partidului comunist trebuie conjugate cu preocuparea întensă pentru educarea socialistă, patriotică, prin muncă, a tinerelor generații.

Concepută în spiritul exigenței comuniste, al creșterii răspunderii și nivelului de activitate pe măsura succeselor mari obținute în activitatea școlii românești în toți acești 27 de ani, această nouă angajare a învățămîntului presupune, din partea cadrelor didactice, în primul rînd, o intensificare a eforturilor de autodepășire, o manifestare mai vie a spiritului autocritic și critic, o activitate de perfecționare ferm direcționată spre formarea tinerelor generații, a omului de tip nou în concordanță cu noile cerințe.

Mergînd hotărît pe drumul trasat cu claritate de indicațiile conducerii de partid, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, școala României socialiste va fi în continuare o pătașă a succeselor din toate domeniile de activitate, unde se făurește grandioasa magistrală a viitorului pe care pășește poporul nostru liber și stăpîn pe destinele sale, cu conștiința clară a superiorității orînduirii pe care o construiește, o societate a bunăstării și dreptății sociale, de afirmare deplină a personalității umane. Făurind societatea socialistă multilateral dezvoltată poporul nostru este conștient că își îndeplinește, în același timp, o înaltă îndatorire internaționalistă, contribuind la întărirea sistemului socialist, a tuturor forțelor democratice și antiimperialiste.

Tribuna școlii

EDITATĂ DE
MINISTERUL
ÎNVĂȚĂMÎNTULUI
ȘI
UNIUNEA SINDICATELOR
DIN ÎNVĂȚĂMÎNT,
ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

Redacția și Administrația
Piața Științei nr. 1
București
Tel : 17 60 20

CONSILIUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ

a dezbătut măsurile pentru realizarea unei cotituri radicale în învățămînt

Cuvîntarea tovarășului secretar general al partidului **NICOLAE CEAUȘESCU** la Consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative, concluziile prezentate la ședința Consiliului învățămîntului superior, pun în fața școlii sarcini noi, constituind, în același timp, pentru Ministerul Învățămîntului și pentru cadrele didactice un îndreptar prețios în vederea realizării unei cotituri radicale în activitatea de instrucție și educație.

În acest scop, Ministerul Învățămîntului a alcătuit colective de studiu, formate din cadre didactice, experți din producție și cercetare, care au analizat — în lumina documentelor de partid — măsurile care trebuie luate pentru întărirea activității de pregătire a elevilor pentru muncă și pentru viața socială, de educare politico-ideologică și moral-cetățenească a acestora, de perfecționare a întregului personal didactic. S-a elaborat un amplu program de măsuri care se referă la :

- rețeaua școlară și diversificarea învățămîntului liceal ;
- conținutul învățămîntului liceal ;
- activitatea educativă ;
- programele de științe sociale ;
- pregătirea tehnico-productivă a elevilor din învățămîntul de cultură generală ;
- organizarea orientării școlare și profesionale a elevilor din învățămîntul de cultură generală, profesional și tehnic ;
- mijloacele de învățămînt ;
- perfecționarea cadrelor didactice din învățămîntul de cultură generală.

În zilele de 10 și 11 august a.e. a avut loc ședința Consiliului învățămîntului de cultură generală în care s-a dezbătut programul de măsuri, elaborat de Ministerul Învățămîntului, în vederea dezvoltării și perfecționării muncii de instrucție și educație în unitățile învățămîntului de cultură generală.

Au participat tovarășii **LEONTE RĂUTU**, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, **MIRCEA MALIȚA**, ministrul învățămîntului, **VIRGIL CAZACU**, prim adjuncț al ministrului, **TRAIAN POP**, **VASILE ALEXANDRESCU**, **ALEXE POPESCU**, adjuncți ai ministrului, **VIRGILIU RADULIAN**, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, adjuncț al ministrului, **PETRE CONSTANTIN**, adjuncț al șefului secției de propagandă a C.C. al P.C.R., **MARIA STĂNESCU**, președinte al Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățămînt, știință și cultură, **SILVIA ILIE**, secretar al C.C. al U.T.C., activiști de partid și de stat, conducători ai unor instituții centrale, inspectori generali, directori și cadre didactice din școlile generale, licee, din învățămîntul superior, profesional și tehnic, pedagogi, psihologi, sociologi, membrii consiliului.

Ședința a fost deschisă de tov. **MIRCEA MALIȚA**, ministrul învățămîntului.

Subliniind importanța deosebită a consfătuirii, vorbitorul a arătat că ea constituie o verigă dintr-o serie de consultații, întruniri, discuții cu specialiști, cu persoane de răspundere în sistemul nostru școlar care au avut toată ca scop aducerea la îndeplinire a măsurilor trasate de conducerea de partid și de stat, a îndrumărilor directe, date de secretarul general al partidului, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**.

După ce a relevat realizările incontestabile ale școlii românești, ministrul învățămîntului a enumerat câteva din lipsurile care frînează dezvoltarea învățămîntului și îl fac înapt să răspundă cu succes noilor cerințe ale societății noastre în plină transformare.

În continuare, tovarășul Mircea Malița schițează obiectivele și măsurile generale cuprinse în documentele supuse dezbaterii Consiliului învățămîntului de cultură generală și invită pe participanții la dezbateri să-și aducă contribuția necesară definitivării acestor măsuri.

Pe marginea planului de măsuri propus au luat cuvîntul numeroși participanți la ședință.

În partea finală a dezbaterilor, a luat cuvîntul **MIRCEA MALIȚA**, ministrul învățămîntului, care s-a referit la trei chestiuni fundamentale : la educație, la activitatea practică și la cultura generală. Amintind participanților la ședința de consiliu că profilul rezultatului educației nu este fixat de școală în programă, ci de către societate, tovarășul Mircea Malița a arătat că dincolo de realizările incontestabile ale școlii noastre socialiste nu putem trece cu vederea lacunele existente care, de altfel, au făcut obiectul unei îndreptărite critici din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative. Societatea noastră cere școlii, care este susținută prin munca, prin eforturile întregului popor, să lucreze cu maximum de eficiență pentru a forma un om cu un caracter ferm, devotat țării, orînduirii noastre socialiste, partidului, poporului, un om dirz, capabil să parcurgă anii de efort pe care societatea îi cere pentru a construi socialismul la noi, un om care să se integreze cu ușurință în procesul de producție. În acest sens, una din problemele care vor trebui rezolvate fără întârziere este aceea a stabilirii unei proporții judicioase între liceele de cultură generală și liceele de specialitate, pentru a converti rețeaua noastră școlară într-o rețea echilibrată. Va trebui restructurat liceul de cultură generală pentru a-l așeza pe alte baze, dîndu-i o finalitate precisă, care să răspundă mai direct necesităților economiei și culturii noastre naționale. Strict legată de această idee, tov. Mircea Malița a abordat problema instruirii practico-productive, ca și modalitățile de realizare a ei, propuse în documentele supuse discuției consiliului. În continuare, tovarășul Mircea Malița a subliniat câteva din măsurile luate, care vor duce la o mai bună integrare a liceului de cultură generală în structura economiei noastre naționale, la legarea mai directă a școlii de producție. Între acestea de o mare însemnătate este patronarea fiecărei unități școlare de către o uzină sau o unitate productivă care o va ajuta la construirea

și dotarea atelierelor, măsură stabilită prin Hotărîrea Secretariatului C.C. al P.C.R. Referitor la atelierile școlare, tovarășul Mircea Malița a amintit că din cele trei variante : ateliere-interșcolare, uzină și ateliere pe lingă fiecare școală, această ultimă variantă pare a fi cea mai funcțională. De asemenea, tovarășul Mircea Malița a atras atenția asupra preîntîmpinării unei aplicări rigide a orolilor de instruire practică-productivă și a subliniat direcția principală a orientării instruirii practice spre forme de tip industrial.

Ultima chestiune discutată a fost aceea a culturii generale. Școala noastră și societatea își propun obiective imediate și de durată ; noi vrem să dăm intelecte bine dezvoltate și bine echipate pentru a face față sarcinilor economiei și culturii naționale.

În încheiere, tovarășul Mircea Malița a exprimat convingerea conducerii Ministerului Învățămîntului că aceste indicații și măsuri vor fi înțelese și aplicate așa cum se cuvine.

În încheierea lucrărilor Consiliului, a luat cuvîntul tovarășul **LEONTE RĂUTU**, membru în Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, care a subliniat că programul de măsuri elaborat de Ministerul Învățămîntului, pe baza indicațiilor conducerii de partid și în mod nemijlocit ale secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în vederea perfecționării muncii instructiv-educative urmărește două obiective esențiale : dezvoltarea activității tehnico-productive în învățămîntul de cultură generală, pentru legarea organică a școlii de necesitățile vieții practice, facilitarea integrării tineretului într-o activitate utilă societății ; intensificarea și dinamizarea activității politico-educative și ideologice în rîndurile tineretului școlar.

Ocupîndu-se de locul școlii de cultură generală în sistemul nostru școlar, vorbitorul a abordat problemele legate de perfecționarea profilului liceului de cultură generală, care trebuie să capete o finalitate mai precisă, asigurînd, odată cu însușirea temeinică a cunoștințelor teoretice, o mai bună pregătire a tineretului pentru viață. El s-a referit apoi la aspectele concrete ale introducerii practicii productive în școală, la spiritul și scopul acesteia și îndeosebi la sarcinile ce revin Ministerului Învățămîntului, ministerelor economice, organelor județene, inspectoratelor în organizarea atelierelor școlare, în conformitate cu recenta hotărîre a Secretariatului C.C. al P.C.R. În același timp, este necesar să se acorde o atenție sporită organizării și dotării laboratoarelor școlare, accentuării aspectelor aplicative ale fizicii, chimiei, biologiei și altor discipline ce se predau în școală. Odată cu reexaminarea profilului liceului de cultură generală sînt necesare măsuri hotărîte pentru modificarea proporției existente între liceele de cultură generală și cele de specialitate, prin creșterea ponderii acestora din urmă, asigurarea unei concepții raționale privind dezvoltarea rețelei școlare, în vederea satisfacerii cerințelor actuale și de perspectivă ale economiei naționale și dezvoltării multilaterale ale tuturor județelor țării.

Vorbitorul s-a referit pe larg la problemele multiple ale activității politico-educative a tineretului, la care trebuie să participe întregul corp didactic, pornind de la ideea unității organice dintre instrucție și educație. În această ordine de idei s-a insistat asupra sarcinilor de răspundere ce-i revin școlii în educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist, al mîndriei pentru marile realizări îndeplinite de poporul nostru sub conducerea partidului, al unei înalte conștiințe civice și etice, în stimularea interesului pentru problemele actuale ale vieții interne și internaționale, cultivarea internaționalismului socialist, a frăției și prieteniei între toți cetățenii patriei noastre. S-au făcut propuneri privind îmbunătățirea planurilor și programelor științelor sociale, creșterea spiritului militant, revoluționar în predarea lor.

Tovarășul Leonte Răutu și-a exprimat convingerea că, și de această dată, corpul didactic va manifesta maximum de receptivitate față de prețioasele indicații ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, demonstrînd capacitatea școlii românești de a se ridica la nivelul înaltelor cerințe formulate de partid, ca exponent al intereselor majore ale poporului, ale societății noastre socialiste.

În paginile ce urmează publicăm, în rezumat, punctele de vedere exprimate de participanții la discuții.

Cuvîntul tovarășei RADA MOCANU

Învățămîntul de cultură generală, a spus tovarășa **RADA MOCANU**, inspector general al Inspectoratului școlar al județului Ilfov, a fost întotdeauna în atenția partidului nostru, dar în ultimii ani conducerea partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, personal, au dat nenumărate îndrumări pentru perfecționarea continuă a învățămîntului de toate gradele.

Pornind de la unele prevederi din programul de măsuri privind generalizarea învățămîntului de 10 ani, vorbitoarea a concretizat că în județul Ilfov nu va fi posibil să se transforme toate școlile de 8 ani în școli de 10 ani, întrucît sînt multe sate cu un efectiv mic de copii. De aceea a propus ca unitățile școlare de 10 ani să funcționeze în localități cu efective mai mari, iar pentru ca elevii să nu facă naveta, să se transforme unitățile mai puternice în școli-internat.

Cu privire la rețeaua liceelor de cultură generală a fost considerată drept

judicioasă prevederea planului de măsuri ca treptat să se ajungă, în fiecare județ, la un număr mai mare de licee de specialitate în raport cu cele de cultură generală. S-a menționat că în cadrul județului funcționează 12 licee de cultură generală și 6 de specialitate, fiind propusă realizarea a încă două asemenea licee.

Cu referire la crearea liceelor științifice, cu profil de matematică, fizică, chimie, biologie, tovarășa Rada Mocanu a considerat mai util ca acestea să fie organizate îndeosebi în orașele mari unde, prin sistemul de acordare a bursei, s-ar putea asigura frecventarea lor de către elevii din mediul rural.

Vorbitoarea s-a ocupat apoi de modul de repartizare, prin planul de învățămînt, a numărului de ore pentru anumite discipline.

În legătură cu atelierile-școală s-a considerat necesar să se precizeze că

(Continuare în pag. a 4-a)

Aspect din sa'ă în timpul dezbaterilor.

(Urmare din pag. a 3-a)

activitatea în acestea să se organizeze în funcție de specificul local. Au fost exprimate mulțumiri privind indicațiile date pe linie de partid ca întreprinderile să patroneze școlile. Tovarășa Rada Mocanu a spus apoi: „Sintem conștienți de implicațiile acestor sarcini și hotărâți să aplicăm în practică indicațiile prețioase date de conducerea partidului nostru. Vom avea grijă să pregătim, cu conștiinciozitate, elevii pentru viitoarea profesiune și, în general, să ne ocupăm îndeaproape de formarea lor pentru viitor.

Pentru dotarea atelierelor-școală vom căuta ca în cadrul activității practice în producție să găsim posibilitatea

să confecționăm unele utilaje și, cu sprijinul diferitelor întreprinderi de industrie locală, să multiplicăm unele unelte și aparate“.

În legătură cu reciclarea personalului didactic a fost apreciată pozitiv introducerea unor cursuri de socialism științific și filozofie marxistă, ele fiind necesare lucrătorilor din învățământ pentru reînprospătarea cunoștințelor social-politice, pentru aprofundarea politicii interne și internaționale a partidului și statutului nostru.

S-au făcut de asemenea referiri în legătură cu organizarea activităților extrașcolare, apreciindu-se concepția flexibilă în această privință, precum și în legătură cu modernizarea activității diriginților.

Cuvîntul tovarășului ION GHEORGHE CARABOGDAN

Tovarășul ION GHEORGHE CARABOGDAN, șef de secție la Comitetul de partid al municipiului București, a apreciat că programul de măsuri supus dezbaterii consiliului constituie o sinteză a preocupărilor conducerii Ministerului Învățământului în vederea traducerii în viață a indicațiilor Congresului al X-lea, a hotărârilor de partid și de stat pentru dezvoltarea și continuarea perfecționării învățământului de cultură generală. El a exprimat totodată păreri pozitive asupra modului de prezentare al materialului care a oferit participanților la ședință posibilitatea de comparare cu învățământul din cele mai dezvoltate țări, și totodată mai multe variante de soluții. „În legătură cu activitatea practică-productivă — a spus vorbitorul — consider că propunerea făcută în planul de măsuri de a se acorda activității practice o zi pe săptămână și o lună la sfârșitul anului este un pas serios făcut înainte.

Aș avea unele observații în legătură cu modul cum vede ministerul această organizare a practicii productive și aș face o propunere. Organizând practica în cite o zi din fiecare cele 32 săptămâni ale anului școlar ne izbim de unele dificultăți. Nu se asigură astfel o continuitate a îndrumării practicii-productive. De asemenea activitatea practică-productivă utilă, pe bază de contracte cu unele întreprinderi nu ar putea fi acoperită așteptând ca o lucrare să fie continuată de la o săptămână la alta de un singur elev. De aceea, aș face următoarea propunere: activitatea practică să se organizeze comasat împreună cu perioada prevăzută pentru practica de vară pe parcursul unui trimestru în fiecare an; în decurs de 3 ani, elevii ar efectua practică suficient timp pentru a le asigura calificarea în

unele profesii. Totodată s-ar folosi mai eficient capacitățile de lucru din întreprinderi și ar rămâne spații disponibile în actualele construcții școlare care ar putea fi folosite pentru activitatea practică“.

Această propunere a fost făcută presupunând că luna de practică de vară constituie o parte componentă a pregătirii tehnico-productive a elevilor. Tovarășul Ion Gheorghe Carabogdan a propus, de asemenea, ca la încheierea perioadei de pregătire practică, elevii să fie supuși unui examen de calificare. Certificatul de calificare ar putea constitui o obligație a fiecărui absolvent care se prezintă la concursul de admitere în învățământul superior. O asemenea organizare a practicii productive ar face poate, inutil anul de practică înaintea intrării în învățământul superior.

În continuare, vorbitorul a considerat oportună organizarea pregătirii speciale a elevilor din ultimele două clase de liceu în vederea susținerii concursului de admitere în învățământul superior și a cerut extinderea acestei măsuri și pentru elevii de la liceele de specialitate. Organizarea unor meditații și consultații de către școală ar pune capăt practicii meditațiilor în particular. El a salutat prevederea cuprinsă în materialul prezentat de minister cu privire la sporirea până la paritate a liceelor de specialitate cu liceele de cultură generală.

În încheierea cuvîntului său, tovarășul Carabogdan a apreciat că înființarea și buna dotare a atelierelor școlare, ca urmare a indicației Secretariatului C.C. al P.C.R., este singura soluție eficientă pentru traducerea în viață a indicațiilor date de conducerea de partid cu privire la activitatea tehnico-productivă a elevilor.

Cuvîntul tovarășului IOSIF COLCER

Tovarășul IOSIF COLCER, profesor de istorie la Liceul nr. 1 din Tulcea, a apreciat utilitatea acțiunii de transformare a liceelor de cultură generală în licee de profil și a considerat că în județul Tulcea s-ar putea înființa, ținând seama de specificul local, unele licee agricole, viticole etc.

După ce s-a referit la unele dificultăți locale privind cadrele de predare a limbilor străine, vorbitorul s-a oprit la măsurile preconizate pentru ridicarea nivelului muncii educative din școală, și, în special, la activitatea dirigintelui și la ora de dirigiență.

„Noi știm — a spus tovarășul I. Colcer — că educația nu poate fi făcută numai de către diriginte doar într-o

ora pe săptămână. Există activitatea întregii școli, a organizațiilor de pionieri și U.T.C. și a altor factori. Aș propune, de aceea, ca ora de dirigiență să însemne o oră de bilanț a muncii concrete a elevilor. În activitatea de educație — a subliniat el în continuare — sînt angajate toate cadrele didactice; depinde de talentul, de pasiunea și tactul lor formarea la elevi a conștiinței socialiste, a spiritului de răspundere, de inițiativă, de creativitate. Desigur pentru aceasta, trebuie să cunoaștem bine întreaga personalitate a elevului, iar dirigintele să fie coordonatorul muncii întregului colectiv didactic, să cunoască mai bine viața de familie a celor pe care îi educăm. S-ar evita astfel alunecarea unor tineri, mai

ales din familiile dezorganizate, sau a celor scăpați de supravegherea părinților, pe panta vagabondajului sau actelor de infracțiune“.

În legătură cu această idee, vorbitorul a propus atenției conducerii Ministerului Învățământului înființarea mai rapidă și într-un număr corespunzător a școlilor-internat pentru elevii din clasele V—X, unde aceștia ar putea fi sprijiniți la învățătură și educație în condiții mult mai bune, s-ar crea elevilor cu condiții familiale grele posibilitatea deplină de a deveni cetățeni demni și cinstiți. Dacă acești elevi ar trăi în școli-internat, dacă s-ar pune accentul pe pregătirea lor pentru viață, pentru producție, soluția ar fi deosebit de utilă societății“.

Cuvîntul tovarășului FERNAND CHIREA

În introducerea intervenției sale pe marginea materialelor prezentate spre dezbateri, tovarășul FERNAND CHIREA inspector general al Inspectoratului școlar al județului Teleorman, a accentuat în mod deosebit rolul școlii a cărei influență în educarea comunistă-multilaterală a cetățenilor României socialiste se exercită asupra unui sfert din populația țării noastre.

El a apreciat că acțiunile inițiate în ultimul timp de Ministerul Învățământului se înscriu pe linia îmbunătățirii muncii instructiv-educative în rândul elevilor și își găsesc expresia în sporirea activității de educație din învățământ, împletită cu munca de valoare educativă sporită desfășurată în colaborare cu organizațiile de tineret, sindicate și de pionieri.

„Este greu de conceput — a spus vorbitorul — o activitate educativă de profunzime fără participarea tineretului la muncă. Dacă școala nu-i învață pe elevi să muncească, nu-i deprinde cu viața și activitatea tehnică a uzinelor, nu-i îndrumă să participe la recoltatul îmbelșugatelor ogoare ale țării atunci tineretul va ieși de pe băncile școlii insuficient pregătit pentru viață.

Anual, zeci de mii de absolvenți ai școlii de cultură generală trec în industrie, într-o formă de învățământ post-liceal, sau direct în producție. Sînt însă și absolvenți care nu sînt capabili să-și câștige existența, ducînd o viață parazită pe seama părinților. O vină însemnată pentru asemenea situații o poartă munca educativă de nivel scăzut din unele școli, excesul de verbalism, superficialitatea cu care se organizează acțiunile de îndrumare școlară și profesională“.

Tovarășul F. Chirea a criticat, de asemenea, slaba influențare de către școală a familiei în vederea determinării părinților să facă front comun în justa orientare profesională a tinerilor.

În legătură cu pregătirea practică a elevilor, vorbitorul a apreciat cu satisfacție introducerea în școli a practicii productive. El a arătat că în urma indicațiilor primite din partea Ministerului Învățământului, în școlile jude-

țului Teleorman s-a creat un climat favorabil acestei acțiuni, citînd, printre altele, cercetarea pe teren a activității tehnico-productive realizată în colaborare cu Institutul de cercetări pedagogice, antrenarea elevilor pe timpul vacanței la lucrările desfășurate pe șantiere, la construcțiile de școli, la întreținerea și repararea acestora, la muncă în C.A.P. și I.A.S. Apoi i-a informat pe ceilalți participanți că în județul pe care-l reprezintă s-a stabilit un plan de măsuri în lumina recentelor indicații ale conducerii de partid cu privire la organizarea atelierelor.

Vorbitorul a arătat că deși specificul județului Teleorman este în primul rînd agrar s-a reușit să se înființeze peste 32 ateliere-școlare corespunzătoare, ce au fost autodotate din fondurile comunale și din fondurile comitetelor de părinți. Au fost organizate, de asemenea, peste 100 loturi agricole școlare.

Rezultatele acestor acțiuni au fost înfățișate în expoziția organizată la Liceul din Alexandria, în cadrul căreia s-au vîndut lucrări de peste un milion de lei.

Vorbitorul a propus unele măsuri cu privire la munca de perfecționare a cadrelor didactice, susținînd introducerea în programa cursurilor de perfecționare a unor teme referitoare la pregătirea pedagogică și psihologică fără de care nu se poate înțelege personalitatea elevilor și nici opera asupra ei, precum și a unui curs practic de tehnologia instruirii, cu ajutorul căruia profesorii să capete deprinderi de minuire a aparatului modern care intră în dotarea școlilor noastre. De asemenea s-a argumentat necesitatea inițierii personalului didactic prin cursurile de perfecționare tehnică, prin folosirea testelor și în alte forme de psihodiagnosticare a elevilor.

În încheiere, vorbitorul s-a referit la unele aspecte ale legăturii inspectoratelor școlare cu Ministerul Învățământului, pledînd pentru întărirea multilaterală a acestora.

Cuvîntul tovarășului GRIGORE COMARTIN

Tovarășul GRIGORE COMARTIN, secretar al Comitetului județean P.C.R. — Argeș, a făcut unele observații cu privire la capitolele privind predarea științelor sociale și desfășurarea muncii educative din programul prezentat dezbaterii, ocupîndu-se apoi, pe larg, de problemele practicii tehnico-productive a elevilor. El a fost de părere ca practica în școala generală să fie concentrată în două grupe: la clasele I—VI și la clasele VII—X, considerînd că aceasta oferă posibilități mai largi de realizare efectivă.

În legătură cu anul de practică al elevilor de liceu, vorbitorul a susținut ideea amplasării acestuia între anii II și III de studii. Astfel, cînd elevul termină liceul, după ce-și dă bacalaureatul dispune și de o instruire profesională, fără să mai fie necesară efectuarea unui an de practică după absolvire.

În continuare, au fost supuse unei analize amănunțite condițiile dotării cu mașini și scule a atelierelor de practică ce urmează să fie create în licee, solicitîndu-se în această privință un act nor-

mativ de stat, care să oblige conducerile ministerelor și ale întreprinderilor să doteze corespunzător școlile.

În legătură cu ideea, cuprinsă în materialul prezentat de minister, ca elevii care urmează diferite cercuri să nu mai fie antrenați la efectuarea practicii tehnico-productive, tovarășul Grigore Comartin consideră necesar ca toți elevii să facă practică la întreprinderi sau la atelierele-școală, acestea din urmă fiind, după părerea sa, locul ideal de practică.

Cu privire la predarea științelor sociale, vorbitorul a considerat prea mare ponderea de 31 de ore pentru predarea istoriei filozofiei față de numai 18 ore de filozofie marxistă și contemporană. De asemenea, a solicitat ca ponderea principală în predarea economiei politice să revină problemelor economice ale socialismului și economiei concrete.

„Văd — a spus el în continuare — s-a pus foarte mult accentul pe obținerea de rezultate. Cred însă, pornind de la situații concrete, că ar trebui p-

(Continuare în pag. a 5-a)

CONSILIUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ

(Urmare din pag. a 4-a)

un și mai mare accent pe ceea ce intră în obligațiile cadrelor didactice". În susținerea acestei idei au fost trecute în revistă, pe scurt, o serie de curenți din activitatea unor cadre didactice care, prin modul cum își îndeplinesc misiunea lor de profesori și educatori, nu prezintă adevărate exemple pentru tânăra generație. Obligativitatea îndeplinirii de către membrii corpului didactic a unor sarcini de bază pentru realizarea

cotiturii radicale din învățămînt cerută de dezvoltarea actuală a societății noastre a fost pusă în legătură și cu faptul că, la unii profesori, există accentuate manifestări de conservatorism în activitatea didactică.

Abordînd problema dotării școlilor de la sate în vederea practicii, vorbitorul a prezentat, în încheiere, unele realități ale județului Argeș, solicitînd ca în analiza situațiilor și elaborarea soluțiilor să se pornească de la asemenea realități.

cercuri auto, de cursuri de stenodactilografie și de învățare a limbilor moderne, precum și a unor cercuri de biblioteconomie.

Subliniind că cercetarea pedagogică a beneficiat de numeroase și prețioase indicații date prin directivele de partid și direct de către conducerea superioară de partid, vorbitorul arată că, în prezent, acestea i se solicită cu deosebită fermitate o serie de acțiuni majore, printre care: diversificarea practicii productive printr-un număr de experimente semnificative; sprijinirea ansamblului de decizii ale Ministerului Învățămîntului prin introducerea fișei de cercetare; tratarea învățămîntului ca un sistem; dinamizarea învățămîntului; transformarea mentalității și stilului didactic ș.a.

Deși aceste obiective au fost urmărite de Institutul de cercetări pedagogice, directorul acestuia a recunoscut autotocritic că ceea ce s-a obținut pînă în prezent este departe de cerințe.

„În momentul de față — a spus el — urmărim să transformăm unele teme de cercetare în măsuri. Institutul nu a avut de adus schimbări în planul său

de activitate pentru că în el au fost înscrise teme de cercetare, cum ar fi educația pentru muncă și prin muncă, educația civică, formarea personalității cadrelor societății socialiste, ci a avut de schimbat proiectele de cercetare și modul de finalizare a cercetării". Tot autotocritic s-a recunoscut că și atunci cînd au fost obținute unele realizări bune, s-a procedat cu timiditate.

Citînd faptul că, în prezent cercetarea pedagogică se prezintă atît în formă instituționalizată, sub egida Institutului de cercetări pedagogice, a altor institute care se ocupă și de cercetarea în acest domeniu, a cadrelor de specialitate din universități, cît și sub forma investigațiilor întreprinse de practicienii din diferite școli, tovarășul G. Văideanu a cerut înlăptuirea unei coordonări a cercetării pedagogice pentru realizarea unui plan unitar, prin constituirea unui consiliu al cercetării și a unui secretariat științific. Pentru viitor s-a propus crearea unui institut național de cercetări pedagogice, fără desființarea formei existente și, poate mai tîrziu, a unei Academii de științe pedagogice.

Cuvîntul tovarășului GEORGE VĂIDEANU

În cuvîntul său, tovarășul **GEORGE VĂIDEANU**, directorul Institutului de cercetări pedagogice, a subliniat că programul de măsuri al ministerului constituie un răspuns pozitiv la utimele directive ale partidului nostru. A fost relevat totodată ca o deficiență de principiu a acestui program și a lucrărilor anexe faptul că nu tratează învățămîntul de cultură generală ca parte a unui sistem, ci de pe poziția unui departament.

„În cazul unor probleme complexe, a arătat apoi vorbitorul, cînd deciziile sînt foarte greu de luat și consecințele foarte greu de anticipat, programul nu prezintă posibilitatea de a se pune în cumpănă avantajele și dezavantajele”.

Amintind din nou importanța deosebită a directivelor care stau la baza programului pus în discuție, directorul Institutului de cercetări pedagogice a considerat că acest program, o dată elaborat, devine o piesă extrem de importantă și pentru alte ministere, instituții, institute de cercetare ș.a.

În continuare, au fost făcute unele observații pe capitole. Astfel la capitolul rețeaua școlară și diversificarea învățămîntului, s-a considerat că problema a fost tratată mai ales din punct de vedere al departamentului învățămîntului de cultură generală. Avînd în vedere faptul că tovarășul Nicolae Ceaușescu a precizat, în cîteva rînduri, că pînă în anul 1990 se va generaliza învățămîntul de 12 ani, ar trebui să avem în vedere aceste obiective, nu prea îndepărtate în conceperea rețelei școlare și în diversificarea formelor de învățămînt.

A fost discutată, în continuare, problema educației estetice a tinerilor — formarea unui spirit critic, înarmarea lor cu criterii riguroase de apreciere etc. În acest cadru s-a subliniat necesitatea de a se manifesta mai multă grijă

pentru locul pe care îl ocupă cultura generală în învățămîntul profesional.

Referitor la actul educativ, a fost reliefată necesitatea ca acesta să aibă un caracter intensiv, ferm și insistent.

Vorbitorul a susținut ideea extinderii orientării școlare și profesionale și în învățămîntul superior, așa cum procedează de altfel unele cadre didactice cu experiență, pentru a se elimina unele fenomene negative (intervențiile prin mijloace necorecte pentru posturi considerate bune, alegerea la întîmplare a profesiei sau în funcție de un anumit județ sau oraș). Referitor la prevederea de a se organiza în 1971 trei laboratoare de orientare școlară și profesională, s-a arătat că Institutul de cercetări pedagogice a organizat, deja, trei asemenea laboratoare, care ar trebui înscrise în rîndul celor existente în evidența Ministerului Învățămîntului. Convins de faptul că orice schimbare în învățămînt este condiționată în ultimă instanță de calitatea educatorilor, tovarășul G. Văideanu a spus: „Cred că programul de perfecționare ar trebui să trateze o triplă problemă: selecționarea viitorilor educatori, formarea lor ca pedagogi și apoi perfecționarea. În multe țări se pune problema selecției prin probe specifice. Aș considera că pe linia educației ar trebui să intervină în selecția viitorilor educatori sau în admiterea lor în învățămînt și criteriul vocației și al eticii”.

Cu privire la practica elevilor, după ce subliniază dubla ei valoare educativ-morală și profesională, vorbitorul cere ca fiecare elev să învețe efectiv o meserie. Practica ar trebui să se desfășoare pe aria întregii economii, acolo unde există condiții. „Trebuie să avem în vedere un număr de meserii spre care elevii se vor îndrepta, meserii care au un viitor în societatea noastră”. Este citată în acest sens organizarea de

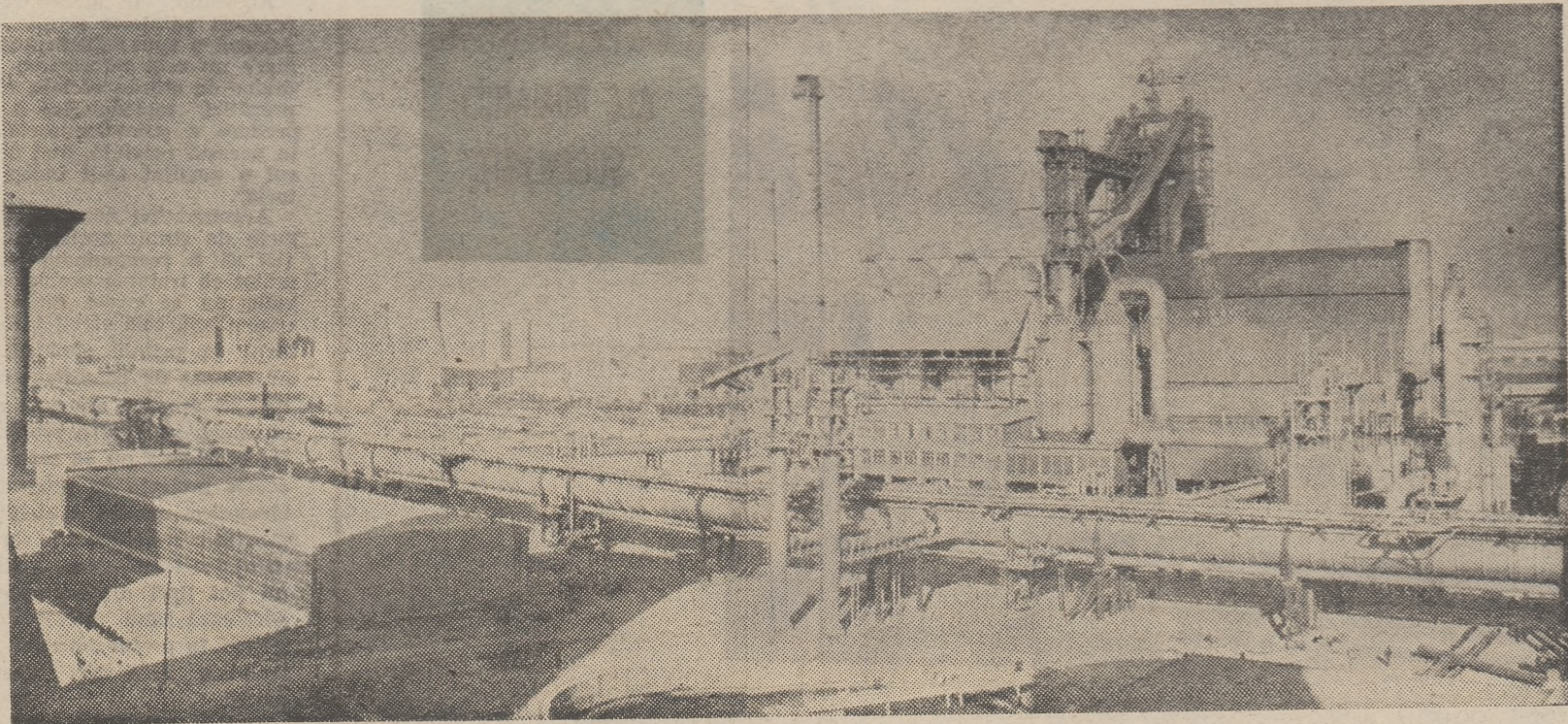
Cuvîntul tovarășei LUIZA RĂICAN

Profesoara **LUIZA RĂICAN**, de la Liceul „Nicolae Bălcescu” din București, a considerat deosebit de interesante măsurile privind munca educativă, educația științifică, științele sociale și munca productivă. Ea a vorbit apoi despre rolul pe care îl dețin disciplinele din domeniul științelor sociale, în formația politico-ideologică a tineretului, a concepției științifice generale despre lume și viață și în formarea lui ca viitor cetățean. „În mod deosebit — a spus vorbitoarea — aș dori să mă ocup de locul și rolul științelor sociale în viață. Introducerea istoriei filozofiei răspunde unui vechi deziderat al elevilor. Este foarte important pentru cultura lor generală studiul gîndirii filozofice universale. Este absolut necesar acest lucru chiar și pentru înțelegerea unor probleme de matematică și fizică, care se eșalonează în decursul secolelor, din Grecia antică și pînă în prezent. Mulți dintre elevi dau dovadă de o adevărată sete de cunoaștere. Ei vin în contact cu o serie de probleme și nu întotdeauna le interpretează așa cum se cuvine. Prin predarea istoriei filozofiei avem posibilitatea să orientăm gîndirea elevilor în asemenea probleme.

În legătură cu economia politică care se predă la nivelul clasei a X-a s-a considerat că aceasta are o formă îmbunătățită, cu o ancorare mai accentuată în realitate. Sînt introduse probleme noi care îi preocupă în mod deosebit pe elevi pentru că le întîlnesc în lectura de fiecare zi a presei: bursa, falimentul, marketingul, în economia capitalistă, sistemul de prețuri în economia socialistă. Vorbitoarea a apreciat, în același timp, că unele lecții din programa de economie politică sînt prea încărcate, dar a considerat că măiestria profesorilor, modul în care vor reuși să clarifice noțiunile cele mai dificile vor permite obținerea unor rezultate pozitive”. Tovarășa **L. Răican** a discutat apoi problema cercurilor pedagogice ale profesorilor de științe sociale, menționînd că în București acest cerc funcționează de mai multă vreme, precum și unele aspecte legate de informarea în specialitate. Ea a propus ca pentru documentarea elevilor și completarea cunoștințelor dobîndite de aceștia în cadrul orelor de științe sociale să se găsească o modalitate

(Continuare în pag. a 6-a)

COORDONATE REPREZENTATIVE ALE ROMÂNIEI SOCIALISTE

Combinatul metalurgic din Galați — unul dintre cele mai mari obiective industriale ale țării.

CONSILIUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ

(Urmare din pag. a 5-a)
de a se stabili o mai strânsă legătură
a școlii cu practica construcției socialiste și a ilustrat această propunere cu

anumite capitole din economia politică.
Ultima idee susținută de vorbitoare a fost menținerea în planul de învățămînt a psihologiei și logicii.

Cuvîntul tovarășului VICTOR PANDIA

Tovarășul VICTOR PANDIA, director în Ministerul Industriei Metalurgice, și-a exprimat regretul că în cadrul ședinței există puțini participanți din partea ministerelor economice, considerînd că prezența lor ar fi adus o reală contribuție la dezbaterile documentelor puse în discuție. Făcînd observații asupra conținutului materialelor prezentate, el a considerat drept nemulțumitor faptul că planul de școlarizare de la liceele industriale se ridică doar cu 2 200 locuri față de anul trecut, că din 85 de licee teoretice propuse spre transformare în licee de specialitate, doar un număr redus sînt destinate să devină licee industriale, deși se duce o lipsă acută de cadre în acest domeniu. Vorbitorul a luat poziție critică și față de faptul că din cele 85 de licee de cultură generală a căror transformare în licee de specialitate este prevăzută, nu face parte nici un liceu din București.

În multe centre — a arătat apoi ing. V. Pandia — funcționează licee teoretice serale la care 80 la sută din elevi sînt proveniți din producție. Se pune întrebarea: este mai util ca un muncitor din producție să învețe la liceul teoretic sau la liceul industrial?

El a propus ca o parte însemnată a liceelor serale teoretice, să se transforme în licee industriale serale, arătînd că numai înființînd cît mai multe licee industriale vom putea să-i educăm pe elevi în procesul muncii. Au fost citate unele date privind situația în acest domeniu din care reiese că, în prezent, sînt 100 000 de elevi la liceele serale din întreaga țară, din care doar 13 000 la liceele de specialitate; la fără frecvență sînt 30 000 de elevi la liceele teoretice și 6 500 la liceele de specialitate.

În privința pregătirii practice a elevilor, vorbitorul și-a exprimat acordul cu propunerile din materialul ministerului și a apreciat eforturile depuse la elaborarea măsurilor respective.

Pentru ca practica elevilor din școlile

de cultură generală și din licee să-și înarmeze efectiv pe aceștia cu o pregătire pentru viața de viitor, pentru alegerea unei profesii s-a propus să se prevadă, în mod expres, organizarea unui curs de pregătire temeinică a maiștrilor-instructori, întrucît nivelul de cunoștințe tehnice ale multora dintre aceștia este inadmisibil de slab.

Ocupîndu-se de pregătirea elevilor din școala generală, ing. V. Pandia a prezentat, în lumina rezultatelor înregistrate la concursul de admitere în unele licee industriale, o serie de concluzii privind nivelul insuficient de cunoștințe, însușite în școala generală la matematică și la fizică. El a considerat că cea mai mare carență a învățămîntului de cultură generală este absența aplicațiilor și exemplificărilor practice. Chiar la liceele industriale și școlile tehnice profesionale nu toți inginerii, profesorii de specialitate, fac aplicațiile necesare.

Referitor la orientarea școlară și profesională, vorbitorul arată ce a realizat Ministerul Industriei Metalurgice: un laborator bine înzestrat la Grupul școlar siderurgic din Reșița, precum și alte 16 laboratoare, dispunînd de seturi ce cuprind 18 aparate speciale pentru verificarea aptitudinilor. Consideră însă că locul unor asemenea laboratoare este în școala generală, unde se face efectiv orientarea școlară și profesională sau în întreprinderi. Propune, de asemenea, să se stabilească o perioadă de instruire de 4—6 luni în laboratoare și în întreprinderi pentru toți consilierii școlari de orientare.

După ce a făcut cîteva propuneri asupra modalității de susținere a examenului de definitivat pentru profesori, vorbitorul a arătat, în final, că lacuna care se răsfrînge în procesul de educare în învățămîntul profesional și tehnic este faptul că nu s-a elaborat încă un manual de științe sociale, destinat acestor școli.

Cuvîntul tovarășului PAVEL APOSTOL

Tovarășul profesor dr. docent PAVEL APOSTOL, prorector al Institutului central de perfecționare a personalului didactic, a subliniat că materialele supuse discuției oferă o orientare în problemele actuale ale învățămîntului de cultură generală, în lumina hotărîrilor și indicațiilor date de conducerea superioară de partid, de tovarășul Nicolae Ceaușescu personal și a apreciat efortul depus de colectivul care a lucrat la elaborarea lor. S-a realizat într-un timp scurt — a spus el — un ansamblu de măsuri care are o logică internă, reprezentînd un program pedagogic destul de bine conturat — și, care, în unele probleme, oferă idei fundamentale de orientare — ce se pot realiza treptat. Desigur, — a remarcat în continuare vorbitorul — acest program pedagogic trebuie transformat într-un plan de acțiune cu termene și obiective precise, stabilind totodată, resursele puse la dispoziția școlii în vederea realizării acestora. În acest scop, s-a cerut, printre altele, mai multă flexibilitate în repartizarea fondurilor pe capitole bugetare.

Referindu-se la înalta responsabilitate a școlii, de a pregăti viitoarele cadre pentru societatea noastră, prof. P. Apostol a susținut ideea unor licee de cultură generală în spirit modern, incluzînd în formația generală și pregătirea tehnico-productivă. Nu cu scopul de a ajunge însă pe băncile școlii la o profesionalizare definitivă, prea timpurie, aceasta cu atît mai mult cu cît dacă alegerea profesiunilor nu este ghidată de o prognoză destul de întemeiată și nuanțată, se riscă crearea unor specialiști pentru domenii de activitate care ar putea să fie eliminate din practica socială a viitorului apropiat (1980—1990), cînd dezvoltarea multilaterală a socialismului ne va duce la o civilizație cu structură post-industrială în care 80% din populația activă va fi angajată în activități din domeniul neagrar. În continuare, vorbitorul a spus: „Este cunoscut că în sistemele de învățămînt unde s-a ajuns la eliminarea liceului de cultură generală, cum este, de pildă, învățămîntul american, s-a ivit nevoia de a se reintroduce pregătirea de cultură generală la nivelul învățămîntului superior. Cred

că, în lumina acestei experiențe, ar trebui să examinăm mai atent și meritele liceului de cultură generală care oferă ceea ce în altă parte acum se încearcă a se recupera, acel fond de cultură, care, ea singură, poate asigura flexibilitatea profesională cerută de dezvoltarea furtunoasă a tehnicii și capacitatea de orientare fără de care nu poate fi concepută personalitatea omului societății socialiste contemporane.

A fost criticat faptul că în materialele prezentate este subliniată foarte marcat distincția administrativă dintre instrucție și educație; ea se referă mai ales la acțiunile educative extradidactice ca și cînd activitatea de la catedră nu ar fi și ea activitate educativă. Accentuînd din nou asupra ideii că educația intelectuală este fundamentul întregii activități educative, prof. Pavel Apostol a cerut să se pună capăt separării, absolut neîntemeiate din punct de vedere științific, dintre instrucție și activitățile educative.

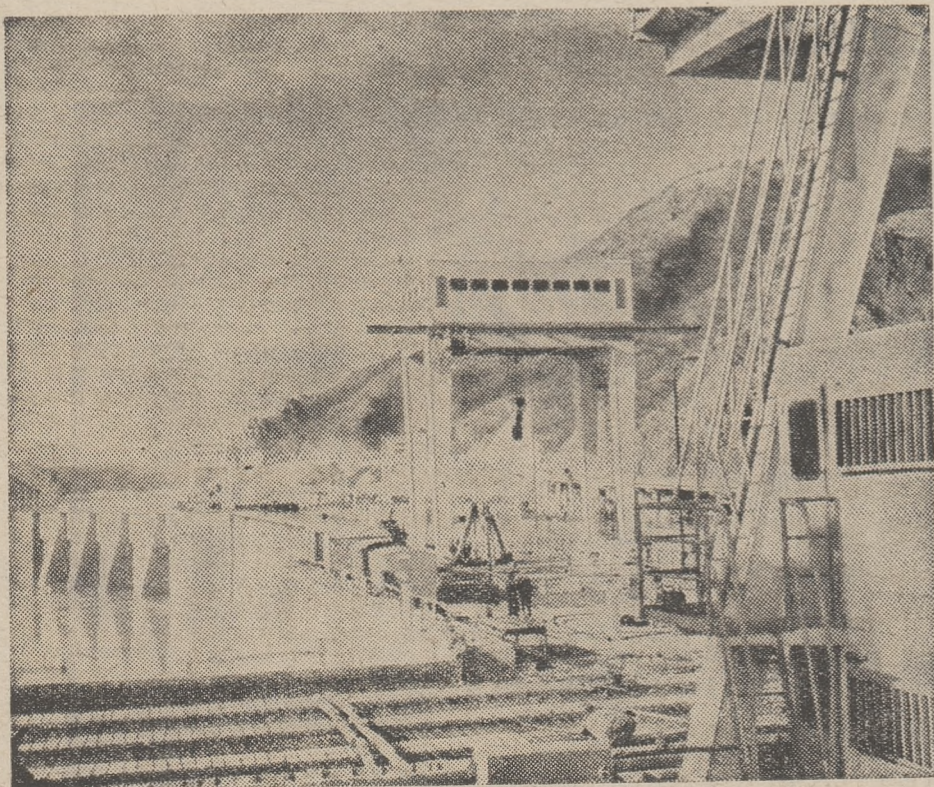
În continuarea cuvîntului său, prorectorul I.C.P.P.D. s-a ocupat de problema activității dirigintelui, propunînd că în stabilirea normelor de activitate a dirigintelui să nu figureze numai ora de dirigință, ci sarcini foarte precise de coordonare a întregii activități educative la nivelul clasei respective.

Dezvoltînd ideea după care esențialul în activitatea școlară trebuie să fie pregătirea pedagogică, formarea metodologică a cadrelor didactice, vorbitorul a spus: „Cred că problema învățămîntului nostru, este în primul rînd și în principal, transformarea omului din învățămînt, a cadrelor didactice. Noi am făcut cercetări din care a reieșit că majoritatea cadrelor didactice aflate în funcțiune deplîng lipsa de pregătire pedagogică cu care au fost trimiși la catedră. De aceea, cred că realizarea întregului sistem de măsuri depinde de capacitatea Ministerului Învățămîntului de a mobiliza cadrele didactice în forme organizate, cu obiective foarte precise, lărgind atribuțiile colectivelor de cadre didactice din fiecare județ”. El a arătat, apoi că, avînd atribuții lărgite, colectivele de cadre didactice din județe, ar putea să soluționeze, sub conducerea directă a comitetelor județene de partid, o serie întregă de probleme. Printre altele organizarea unor consfătuiri pe specialități cu cadrele didactice din județ, în care să fie puse în discuție, pentru a fi îmbunătățite, toate programele înainte de aplicarea lor definitivă.

Abordînd, în încheiere, problema predării științelor sociale, prof. Pavel Apostol a spus: „Dificultatea cea mai mare nu este informarea la zi a cadrelor de științe sociale, ci lipsa unei pregătiri metodologice a cadrelor de predare a științelor sociale. Cred că în această privință, mai ales, ministerul a neglijat să-și îndeplinească datoria”.

Argumentînd necesitatea ca, în problemele de științe sociale supuse discuției să fi reexaminată temeinic, a arătat că tratarea problemelor de filozofie nu se poate încheia la teoria cunoașterii, căci elevii trebuie să înțeleagă în primul rînd că marxismul s-a ocupat de condiția umană și tot mai de aceea a ajuns la soluția revoluționară, pe care o propune omenirea. De asemenea nu se reflectă nimic, în aceste proiecte de programe din problematica omului contemporan, omul societății socialiste din era revoluției științifice-tehnologice. Aceste chestii nu pot lipsi dintr-o programă ce adresează unui tineret dornic să înțeleagă în profunzime politica marxist-leninistă creatoare, desfășurată de partid.

Pentru viitoarele reuniuni ale Consiliului învățămîntului de cultură generală, vorbitorul a cerut să se folosească o metodologie mai modernă, formulîndu-se precis și prezentîndu-se dinainte participanților, sub formă de întrebări, o serie de probleme care se așteaptă propuneri.

COORDONATE
REPREZENTATIVE
ALE ROMÂNIEI
SOCIALISTE

Sistemul hidroenergetic de la Porțile de Fier.

Cuvîntul tovarășului

ION GRIGORE

Tovarășul **ION GRIGORE**, profesor de matematică la Liceul „I.L. Caragiale” din Ploiești, a salutat faptul că anul școlar 1971 — 1972 va începe cu un plan de învățămînt nou.

De asemenea, și-a exprimat satisfacția că materialele prezentate precizează raportul dintre programă și manual. Totodată a atras atenția că aceste prevederi se vor împlini pe deplin numai dacă vor fi respectate și de institutele de învățămînt superior prin programele de admitere și vor fi traduse în viață pe baza cunoașterii realității din școala de cultură generală.

S-a exprimat părerea că lipsa logicii și psihologiei din programele de tranziție este o lacună. De asemenea consideră insuficient justificat decalajul între totalul de ore prevăzut la același an de studiu pentru secția reală și secția umanistă, la prima prevăzându-se 26 ore, iar la cea de-a doua 24 ore.

În continuare, tovarășul I. Grigore a spus: „La prima ședință a Consiliului de cultură generală am propus ca, la

ultimii doi ani ai secției umaniste să se renunțe la matematică, și programa de astăzi oglindește această opinie. Am văzut aici, însă, că unii tovarăși se întreabă dacă este bună această soluție. Răspund că nu este de loc riscant să se scoată matematica în ultimii doi ani de la secția umanistă, deoarece elevii din aceste clase studiază acum programarea liniară, mașini de calcul, statistică matematică”.

Și-a exprimat părerea că ora de igienă de la ultimul an de studiu să nu fie predată de către diriginte, ci de un medic și să fie axată pe probleme sanitare care cer efectiv o pregătire specială.

„Voi încheia — a spus vorbitorul — cu câteva cuvinte despre clasele speciale. Aceste clase au dat rezultate bune, dar nu peste tot plusul a compensat minusul global la celelalte clase. Aproape peste tot recrutarea elevilor, ca și a cadrelor, a fost deficitară. Legătura cu universitatea a lăsat și ea de dorit, aproape în toate cazurile. Propun să se prevadă măsuri precise pentru remedierea acestei situații”.

Cuvîntul tovarășei

MARIETA SAVA

Tovarășa **SAVA MARIETA**, de la Institutul central de perfecționare a cadrelor didactice, a reliefat ca o caracteristică a materialelor prezentate spre studiu, acordarea unei mai mari flexibilități în organizarea activităților didactice. Pentru orientarea în acest sens a profesorilor a susținut ideea publicării de lecții model în presa de specialitate. A susținut totodată că I.C.P.P.D. să aibă la dispoziție un laborator model în care să i se poată arăta profesorului cum trebuie să desfășoare o astfel de activitate didactică mai bine conturată și mai bine orientată.

Necesitatea acestui laborator apare cu atât mai pregnant cu cât din datele pe care ni le oferă cursurile de perfecționare și de pregătire pentru definitivat și gradul II, s-a ajuns la concluzia că, deși există în țara noastră o serie de cadre didactice care ar putea să treacă la organizarea de activități care să depășească stadiul lecției tradiționale, se manifestă multe reticente la punerea în practică a acestor posibilități.

Vorbitorul a cerut și mai multă elasticitate în sistemul de notare, pro-

punind modificarea prevederii regulamentului de funcționare a școlilor generale, în care se cere același număr de note la obiecte cu număr egal de ore pe săptămână. Ea a spus: „Cei care lucrează la catedră cunosc rezultatele negative ale unui asemenea sistem de notare. Nota nu mai are, astfel, suficientă valoare educativă, ci indică mai mult o pondere statistică. Eu cred că e mai eficient ca unui elev să i se acorde o notă pe trimestru, sau cinci, șase, după nevoie, și să ni se dea libertatea de a folosi mai multe mijloace pentru a-l nota”.

În abordarea problemei instruirii practice a elevilor, tovarășa M. Sava a cerut să se pornească de la precizarea scopului urmărit. Dacă se are în vedere însușirea unei meserii, sau numai realizarea educației prin muncă? În cazul însușirii meseriei, susține ideea unui an de practică în producție, care să fie însă plasat între anii II și III de studiu. Astfel, elevii își vor putea însuși în condiții mai favorabile meseria respectivă, iar unii dintre ei, terminînd liceul, vor putea intra direct în producție.

Cuvîntul tovarășului

GRIGORE GĂZDAC

Tovarășul **GRIGORE GĂZDAC**, profesor de pedagogie, directorul Liceului „George Coșbuc” din Năsăud, s-a refe-

rit, în cuvîntul său, la perfecționarea cadrelor didactice, punînd accentul în special pe studiul individual al acestor

tora. Consider, a arătat el, că probele de verificare la examenele de grad trebuie să țină seama și de pregătirea individuală a fiecărui cadru didactic.

În continuare, vorbitorul și-a exprimat dezideratul ca facultățile să țină legătura cu foștii lor studenți. Nu înțeleg, a arătat el, de ce cursurile universitare apar într-un tiraj atât de mic. Oare nu-i este necesar cadrului didactic ajuns într-o comună sau într-un oraș, să dispună de o permanentă documentare cu tot ceea ce îi cerem în fiecare an?

S-a insistat apoi asupra unor aspecte ale muncii educative. „Activitatea noastră extrascolară — a spus tovarășul G. Găzdac — este reflectată într-o serie întreagă de acțiuni. Aici cadrele didactice nu-și realizează sarcinile pe care le au. De exemplu, trebuie să avem grijă cum facem vizionarea, interpretarea și înțelegerea unui film. Gă-

sesc că pentru înlăturarea acestor deficiențe în munca educativă, ce persistă, trebuie să adăncim permanent formele acestei activități”.

În încheiere, vorbitorul s-a referit la instruirea tehnico-productivă privită ca un mijloc de educație a elevului, de formare a culturii generale a acestuia, indiferent dacă el va practica meseria respectivă sau nu. El a cerut ca activitatea să fie orientată în așa fel încît elevul să-și însușească cunoștințele tehnice și deprinderile practice, așa cum își însușește istoria, pe care o învață indiferent ce va studia mai târziu. Este foarte necesar, în perspectiva admiterii la facultăți, să găsim forme cât mai bune pentru ca elevii să primească o instruire practică modernă.

În privința dotării atelierelor, mai ales în centrele cu posibilități reduse, s-a sugerat ca aceasta să se facă prin consiliile populare, cărora li se cere un mai susținut sprijin.

Cuvîntul tovarășului

ION CETĂȚEANU

Pe marginea materialelor dezbătute aici — a spus tovarășul **ION CETĂȚEANU**, secretar al Comitetului județean P.C.R. Dolj — mi-aș permite să ridic câteva probleme, și în primul rînd, pe aceea privind pregătirea practică, ce poate fi abordată din două unghiuri. O dată din unghiul necesității acestei pregătiri și în al doilea rînd, ca sistem de organizare.

În rezolvarea concretă a acestei probleme, s-au propus câteva variante: practica de o zi pe săptămână, pe o lună, practica la sfîrșitul anilor I-II-III, și un an de practică la sfîrșitul școlii. Părerea mea este că în prima etapă este suficient să introducem pregătirea practică de o zi pe săptămână și o lună la fiecare sfîrșit de an, în cei patru ani, urmată de un examen practic, prealabil bacalaureatului.

Vorbitorul s-a ocupat apoi de baza materială a pregătirii practice, de problema cadrelor reclamate de această acțiune, și structura atelierelor-școală. El a propus ca în rezolvarea acestei ultime probleme să fie angajat atît Ministerul Muncii, cît și Comitetul de Stat al Planificării.

„Aș vrea — a spus în încheiere, tovarășul I. Cetățeanu — să mă refer la încă un aspect al activității educative: în tabere merg totdeauna copii foarte buni, cu rezultate foarte bune la învățatură, la sport și rămîn în afara activităților educative tocmai copiii care au mai multă nevoie de aceasta. De aceea, este necesar să adoptăm asemenea măsuri, care să permită o cuprindere mai mare a elevilor în această importantă formă de educație”.

Cuvîntul tovarășei

ANA SÂNDULESCU

Tovarășa **ANA SÂNDULESCU**, inspector general al Inspectoratului școlar Bihor, s-a referit la sprijinul multilateral pe care întreprinderile și unitățile economice trebuie să-l acorde unităților școlare, în vederea traducerii în viață a sarcinilor cu privire la instruirea tehnică și pentru producție a tineretului școlar.

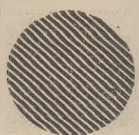
Ea a informat consiliul și conducerea ministerului că în județul Bihor au și fost luate o serie de măsuri organizatorice care pregătesc activitatea pentru anul școlar următor. Astfel, s-a încercat să se asigure, în limita posibilităților, baza materială necesară școlilor pentru activitatea tehnică și productivă. Vor fi luate în continuare, noi măsuri în această direcție. De asemenea, s-a reu-

șit să se antreneze un număr important de elevi la activitatea practică productivă în ateliere-școală și pe loturi agricole, iar rezultatele obținute, prezentate cu ocazia expoziției cu vânzare la nivelul județului, au arătat posibilitățile pe care le au elevii și școala pentru a produce obiecte apreciate de populație.

În baza Hotărîrii Secretariatului C.C. al P.C.R., Biroul Comitetului județean de partid Bihor a mobilizat factorii chemați să realizeze măsurile preconizate, ceea ce dă convingerea îndeplinirii sarcinilor în acest domeniu, mai ales dacă va exista sprijin și pe linia investițiilor în vederea realizării unei construcții

(Continuare în pag. a 8-a)

COORDONATE
REPREZENTATIVE
ALE ROMÂNIEI
SOCIALISTE

Combinatul petrochimic
Pitești

CONSILIUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ

(Urmare din pag. a 7-a)

utile și de durată pentru unitățile școlare.

Vorbitorul a susținut ideea introducerii unei zile de practică în producție pe săptămână pentru elevii din anii I—IV de liceu și și-a manifestat hotărârea de a traduce în viață sarcinile în acest domeniu, asigurând fiecărui elev posibilitatea de a pătrunde în tainele unei meserii cu ajutorul căreia să se poată încadra în activitatea de viitor.

În ce privește anul de practică, a fost apreciată drept utilă introducerea lui între anii II și III de liceu. S-a cerut totodată ca în timpul practicii, elevii să mențină legătura cu școala. Pentru aceasta ar trebui asigurate condiții în atelierul-școală și în întreprinderi. Vorbitorul a propus pentru etapa actuală, trecerea la sistemul de o zi pe

săptămână, plus o lună de practică, care ar putea să se desfășoare și în două etape — la începutul și la sfârșitul anului școlar, în funcție de posibilitățile diferitelor orașe și localități.

Cu privire la instruirea practică a elevilor din agricultură, s-a arătat că experiența din anul școlar trecut a scos la iveală că e mai bine să se opteze pentru soluția ca loturile școlare să facă parte din terenurile C.A.P., care au posibilitatea să efectueze mecanizat lucrările de bază. Școala, pe bază de contract cu C.A.P., să efectueze celelalte lucrări, urmărind ca aceasta să recompenseze munca făcută de elevi, sistem experimentat cu rezultate bune în județul Bihor.

În continuare, vorbitorul a prezentat unele aspecte ale muncii instructiv-educative din județul pe care-l reprezintă.

dactice, căruia i se încredințează cel mai prețios material pe care trebuie să-l modeleze. Nu de puține ori auzi spunându-se: „Ferice de tine, ce învățător ai avut“. În același timp, există și profesori care vin în cancelarie și îi spun unui diriginte: „Clasa ta are elevi proști, sint nedisciplinați, n-am putut face lecția cu ei“, dar nu se întreabă și nici nu se gândesc că vina e a lor care nu au pregătit bine lecția și nu au reușit să-i determine pe elevi să-i urmărească. Mai grav este, a continuat vorbitorul, că există profesori despre care îi auzi pe elevi spunând: „L-am văzut pe cutare profesor în nu știu ce local, cu nu știu ce indivizi și purtându-se în nu știu ce fel“, sau care vin într-o anumită ținută la școală. Pentru asemenea cazuri a propus să se ia cele mai drastice măsuri, pentru a se putea asigura cu adevărat o ținută comunistă întregii activități de educație.

A fost apreciat modul cum este gândită munca tehnico-productivă care asigură o îmbinare a teoriei cu practica și este integrată culturii generale a omului contemporan multilateral dezvoltat. Vorbitorul a exemplificat plastic, prin exemplul unor tineri specialiști, carențele unei pregătiri unilaterale, teoretice, lipsite de baza aplicațiilor practice.

Și-a exprimat convingerea că practica ce va fi cuprinsă în planul de învățămînt îi va ajuta pe elevi să știe ce este un strung și să efectueze la el lucrări simple, să știe cum să altoiască un pom, cum se muncește în cooperativele meșteșugărești. Iar fetele să știe cât de cât să lucreze de mină, să știe cum să întrebuințeze aparatele electrice de uz casnic.

S-a propus ca într-o școală sau într-un liceu să se meargă pe o singură meserie. De asemenea, s-a cerut ca elevii să lucreze în sectoarele de legumicultură, zootehnie, în stațiunile de reparații ale mașinilor agricole etc. „Copiii noștri — a spus tovarăsa E. Bărbulescu — au lucrat în C.A.P., i-am obișnuit cu munca și, în același timp, ne-au adus unele venituri. În vacanța ei s-au angajat pe șantiere de construcții, la sere. Ar fi bine ca în vacanța mare elevii și studenții să fie îndrumați să muncească efectiv în diferite sectoare de producție. Vorbitorul a propus să se introducă obligatoriu în școli meditațiile, consultațiile colective, eliminându-se meditațiile cu plată.

De asemenea, s-a făcut propunerea ca activitatea pionierească să se desfășoare sub directa conducere a directorului școlii.

Cuvîntul tovarășului LIVIU SEBESTYEN

Tovarășul LIVIU SEBESTYEN, secretar al Comitetului județean de partid Mureș, a apreciat că ședința Consiliului se desfășoară în spiritul documentelor de partid care privesc îmbunătățirea muncii ideologice în școală și s-a referit apoi la unele probleme puse în discuție, primate prin prisma situației din județul pe care-l reprezintă.

„În școlile noastre — a spus vorbitorul — în afară de multe și foarte multe realizări frumoase, mai sînt și o serie de carențe. El a arătat că în unele comune ale județului Mureș se fac încă simțite influențele ale misticismului chiar și în incinta școlilor. Desigur aici este, în primul rînd, datorită organelor județene și locale să-și îmbunătățească munca politico-ideologică, educativă, să ia măsurile corespunzătoare. Sînt însă și unele carențe educative care provin din deficiențele în pregătirea anumitor tineri absolvenți repartizați la catedră“.

În legătură cu educația patriotică, vorbitorul a arătat că, pe baza experienței dobîndite în județele unde sînt multe naționalități, problema trebuie

privită ca un fenomen dinamic, dialectic, căutîndu-se mereu elemente noi de cunoaștere reciprocă etc. A fost subliniată, în acest sens importanța legăturii permanente a comitetelor de partid cu școlile și s-a considerat că va trebui să constituie o preocupare mai atentă a Ministerului Învățămîntului întărirea activității de control și informare a cadrelor didactice.

„Sistemul actual de informare politică a cadrelor didactice și a elevilor s-a cam perimat — a spus în continuare tovarășul L. Sebestyen.

O ultimă propunere care nu se leagă direct de cele ce s-au discutat pînă acum, a spus vorbitorul, se referă la mărirea numărului inspectorilor. Nu pentru a se mări sarcinile administrative. La noi este următoarea situație: avem un singur inspector pentru limbile străine, care cunoaște de fapt o singură limbă modernă și se consideră că e suficient și pentru celelalte. Aceeași situație, necorespunzătoare după părerea noastră, există și la alte discipline, așa-zis înrudite“.

Cuvîntul tovarășei ELENA BĂRBULESCU

Voi discuta, a spus tovarăsa ELENA BĂRBULESCU, profesoară de istorie, directoare adjunctă la Liceul din Scornicești, județul Olt, problema educației și a celor trei factori principali care participă la această acțiune de

cea mai mare importanță: școala, familia și societatea. Dacă unul din acești factori nu-și face pe deplin datoria, formația viitorului cetățean va suferi. Sarcina principală a educației revine școlii și corpului de cadre di-

Cuvîntul tovarășului EUGEN PLEȘCA

Apreciind importanța documentelor prezentate de către Ministerul Învățămîntului, tovarășul EUGEN PLEȘCA, inspector general al Inspectoratului școlar Suceava, a subliniat că măsurile ce se preconizează a fi luate presupun o angajare fermă a tuturor celor care lucrează în învățămînt pentru traducerea lor în fapt. Trecînd la analiza propriuzisă a materialelor, vorbitorul a fost de părere că ele nu reflectă întru totul unitatea de sistem a învățămîntului românesc.

Referindu-se, în continuare, la o serie de aspecte privind organizarea învățămîntului, vorbitorul a cerut ca pregătirea viitoarelor cadre să se facă în strînsă legătură cu cerințele economiei și industriei noastre. El a propus, totodată, să se efectueze un amplu studiu și asupra „resurselor de aur cenușiu“ pe care le reprezintă tînăra generație. Școala este principalul izvor de pregătire a forței de muncă și valorificarea uriașului potențial pe care-l reprezintă tînăra generație trebuie făcută cu cea mai mare grijă. În această acțiune trebuie angajate toate ministerele economice, Comitetul de Stat al Planificării, Ministerul Finanțelor, ca astfel să se conceapă un plan unitar de activități bine orientate

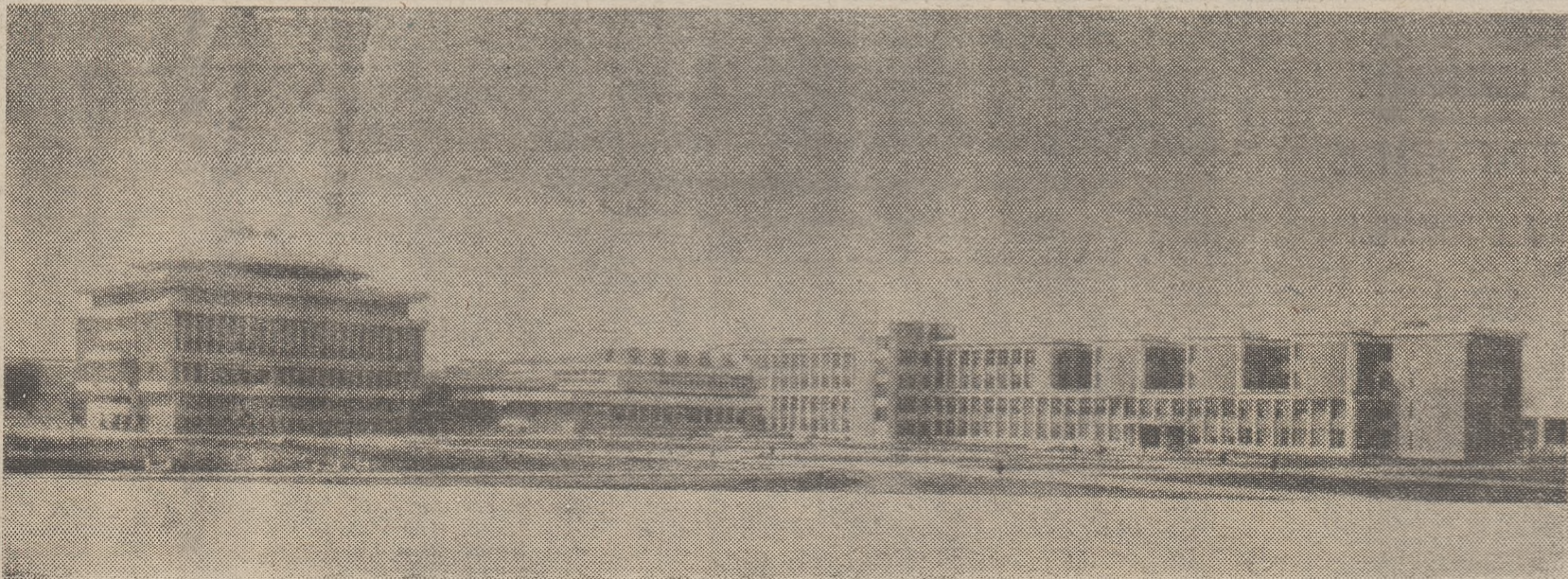
pentru a putea vorbi, în cîțiva ani, de un sistem de învățămînt propriu socialismului din România.

Subliniind în continuare necesitatea perfecționării cadrelor didactice și referindu-se la acțiunile întreprinse de Ministerul Învățămîntului în această direcție, tovarășul Eugen Pleșca a propus ca între disciplinele obligatorii la cursurile de perfecționare să figureze și psihologia, iar logica să fie instalată pe poziția ei normală.

În legătură cu instruirea tehnică-productivă, vorbitorul a arătat că trebuie făcut totul rațional și planificat, pe bază de legi și în respect față de lege. Dotarea școlilor și utilizarea rațională a fondurilor trebuie efectuate, de asemenea, cu multă grijă. În planurile întreprinderilor această problemă să figureze printre obligațiile principale.

În privința îndrumătorilor practicii, tovarășul Eugen Pleșca a propus ca aceștia să fie recrutați și dintre subingineri, care au o pregătire tehnică corespunzătoare și a căror pregătire pedagogico-didactică poate fi formată prin cursuri speciale.

COORDONATE REPREZENTATIVE ALE ROMÂNIEI SOCIALISTE

Noul Complex al Institutului politehnic din București.

CONSILIUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ

Cuvîntul tovarășului ANDREI KLOOS

Tovarășul ANDREI KLOOS, profesor la Liceul nr. 2 din Mediaș, s-a oprit în cuvîntul său la două probleme: munca educativă și activitatea practică-productivă. El a spus: „Materialele prezentate de minister scot în evidență, ca obiectiv principal, educarea tinerilor, pregătirea lor temeinică pentru muncă și viață. Realizarea acestui obiectiv depinde, într-o măsură esențială, de munca noastră, a cadrelor didactice, de devotamentul cu care ne facem datoria, de faptul cum înțelegem să ne ocupăm de elevi”.

Vorbitorul a arătat, în continuare, că pregătirea școlii a fost înțeleasă de unii părinți și elevi doar ca un drum spre o muncă ușoară, sau ca o posibilitate de a ajunge la o diplomă care să-i țină la adăpost de munca productivă. Pe de altă parte, și școala, profesorii au făcut prea puțin pentru educarea elevilor în spiritul dragostei și respectului pentru muncă. Când s-a constatat că unii tineri nu au poziție justă față de muncă sau au carențe în educație sau în comportare, s-a mers, nu o dată, pe linia minime rezistențe, aplicîndu-se sancțiuni sau venind cu măsuri rigide. Prea pu-

țini profesori au desfășurat o atență și susținută activitate de educare atît cu elevii, cît și cu părinții. În ședințele cu părinții, de exemplu, se discută probleme cunoscute, adesea foarte puțin interesante.

Cu privire la activitatea tehnico-productivă și-a exprimat părerea să se prevadă, în programul de lucru al ministerului, care sînt sarcinile directe în această privință atît ale profesorului de specialitate, cît și ale maestrului și să se întocmească programe de îndrumare și de control al acestei activități, atît în întreprinderi cît și în ateliere-școală. De asemenea, s-a propus să se prevadă în documentele finale nu numai varianta cu o zi pe săptămîină de practică, ci să se lase la latitudinea școlilor programarea aceluiasi volum de ore de practică în funcție de condițiile fiecărei unități și de cerințele locale.

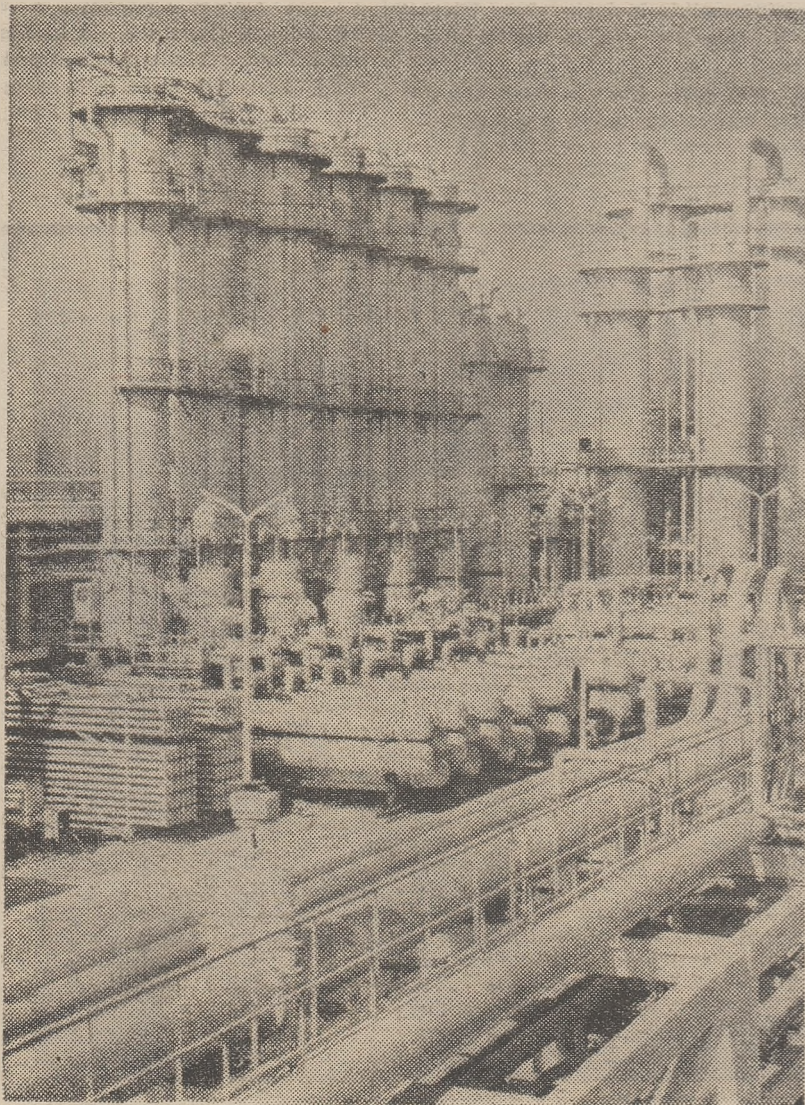
Și prof. Andrei Kloos a cerut reglementări în legătură cu dotarea atelierelor-școală și a propus ca, în vederea înzestrării acestora, în planurile de producție a unor școli profesionale să fie prevăzută executarea diferitelor unelte și instrumente necesare.

Cuvîntul tovarășului GHEORGHE TUTULAN

„E evident faptul că stadiul actual de dezvoltare a societății noastre socialiste — a arătat tovarășul GHEORGHE TUTULAN, profesor de matematică, director al Liceului nr. 5 din Galați — impune cu seriozitate schimbări radicale în actuala formă de organizare a liceului de cultură genera-

lă. Pentru realizarea obiectivului fixat: instruirea practică-productivă a elevilor, aș propune că la anii I-IV, inspectoratele și conducerile întreprinderilor să stabilească un plan de producție corespunzător diferitelor etape de predare și însușire a materiei, iar pe lîngă inspectoratele școlare să existe

COORDONATE REPREZENTATIVE ALE ROMÂNIEI SOCIALISTE

Combinatul chimic din Craiova

un colectiv de profesori care să se ocupe de practica elevilor, să studieze organizarea acesteia, astfel încît să fie cît mai eficientă.

A propus apoi ca atelierele-școlare să se creeze doar pe lîngă școlile generale, iar elevii liceelor să facă practică în întreprinderi, pe șantiere și în unitățile agricole socialiste.

În legătură cu clasele speciale, care prin utilitate și rezultate îndreptăcesc extinderea lor, s-a propus o revedere

a programelor, care par a fi supraîncărcate.

Cu privire la elaborarea manualelor școlare vorbitorul a susținut ideea unei corelări și continuități între anii de studiu. În continuare, el a pus în discuție unele aspecte privind concordanța dintre programa de bacalaureat, programele și manualele școlare.

În partea finală a intervenției sale, tovarășul Gh. Tutulan a arătat necesitatea unei mai bune reglementări a raporturilor între Editura didactică și pedagogică și colectivele de autori.

Cuvîntul tovarășei SILVIA ILIE

„Aș dori să precizez — a spus în cuvîntul său tovarășă SILVIA ILIE, secretar al C.C. al U.T.C. — că programul amplu, multilateral, elaborat de secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind îmbunătățirea radicală a întregii activități politico-ideologice și cultural-educative, constituie și pentru organizațiile U.T.C. din școli un îndreptar fundamental în activitatea lor. Aceasta cu atît mai mult cu cît recentele documente de partid, relevînd rezultatele bune ce s-au obținut, dezvăluie o seamă de lipsuri în activitatea politico-educativă a organizațiilor noastre în școli.

O dată cu începerea anului școlar în toate organizațiile U.T.C. din școli — Propunerile de măsuri, Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu — documente de mare însemnătate programatică și educațională vor constitui subiectul unor ample dezbateri, urmate de măsuri, acțiuni întreprinse cu toate categoriile de elevi.

Au fost apreciate eforturile Ministerului Învățămîntului privind elaborarea materialului în legătură cu pregătirea practică a elevilor, predarea științelor sociale, lărgirea posibilităților de opțiune a elevilor între discipline etc.

S-a făcut precizarea că, în elaborarea propunerilor privind munca educativă, C.C. al U.T.C. a colaborat cu Ministerul Învățămîntului în stabilirea măsurilor și va continua colaborarea pînă la definitivarea acestora, în așa fel, încît să se stabilească un sistem unitar, cu răspunderi precise, pentru fiecare din factorii educaționali chemați să contribuie la educația tineretului nostru școlar.

Tov. Silvia Ilie s-a ocupat apoi de unele probleme ale educației politice. În prezență C.C. al U.T.C., Consiliul elevilor definitivează măsuri ce contribuie la creșterea rolului educativ al organizațiilor U.T.C. din școli.

În centrul preocupării noastre în lumina măsurilor luate de conducerea de partid pentru intensificarea procesului de educație comunistă a tuturor categoriilor de oameni ai muncii — perfecționarea activității politico-ideologice

desfășurate în formele de învățămînt politic al elevilor, constituie un deziderat permanent, atît sub aspectul conținutului, cît și sub aspect metodologic.

În referință cu interesele, solicitările elevilor față de amploarea politicii interne și externe a partidului și statului nostru, față de marile evenimente din lumea contemporană, față de complexitatea tematicilor abordate, organizațiile U.T.C., cu contribuția nemijlocită a corpului profesoral, a altor specialiști realizează procesul de transformare a informării politice dintr-o cronică a evenimentelor într-o activitate de comentare, de dezbateri, de confruntare de idei, opinii, păreri în cadrul cărora se realizează o activă relație bipolară între masa de elevi și specialiști.

Cu privire la educarea în spirit muncitoresc a elevilor și în conexiune cu măsurile prevăzute de Ministerul Învățămîntului, vorbitoarea a arătat că C.C. al U.T.C. va elabora un complex de măsuri care să creeze un sistem unitar, incluzînd în munca educativă formarea în spirit muncitoresc. A fost sprijinită ideea unei zile pe săptămîină de practică, menționîndu-se totodată că, în ceea ce privește practica prevăzută la sfîrșitul anului școlar, este necesar să se realizeze un acord cu intențiile C.C. al U.T.C. de a antrena participarea elevilor, în timpul vacanței, la acțiunile de muncă patriotică.

Pornind de la unele critici formulate față de atitudinea cadrelor didactice tinere, reprezentanta C.C. al U.T.C. a întărit ideea instituirii unui sistem special de pregătire a acestora cu problemele de educație politico-ideologică și cultural-educativă”.

Cu privire la orientarea școlară și profesională, vorbitoarea a remarcat că nu există o suficientă conlucrare între Ministerul Învățămîntului și Ministerul Muncii și a propus elaborarea unei legi a orientării școlare și profesionale a tineretului din România, care să prevadă atribuțiile tuturor factorilor interesați — Ministerul Învățămîntului, Ministerul Muncii, U.T.C., sindicate etc. — astfel încît întreaga activitate să fie coordonată de o comisie centrală.

Cuvîntul tovarășului VIRGILIU RADULIAN

Problema esențială care se pune pentru noi acum, a arătat tovarășul VIRGILIU RADULIAN, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, adjunct al ministrului învățămîntului, este modul în care fiecare factor în parte își poate îmbunătăți activitatea proprie în domeniul muncii educative și, în al doilea rînd, modul în care asigurăm convergența acestor factori educativi în vederea unei rezolvări unitare a problemelor ce se ridică.

Referindu-se la contribuția Organizației pionierilor în acțiunea de educare a tineretului, în special prin legarea învățămîntului de practică, de munca productivă, vorbitorul a amintit activitatea desfășurată de cele 25.000 cercuri tehnico-aplicative în care sînt cuprinși 600.000 școlari și pionieri.

Președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor a prezentat apoi preocupările acestei organizații pe linia educației estetice, cultural-artistice a școlărilor. A fost menționat, printre altele, faptul că în acest an 2.500.000 de elevi au fost antrenați în acțiunile prilejuate de cea de a II-a ediție a festivalului cultural-artistice.

A fost reliefat faptul că, pe baza recomandărilor conducerii de partid, întreaga activitate pionierească a dobîndit un mai accentuat caracter politico-ideologic depășindu-se, mai ales în ultimul an, nota de divertisment, pe care o îm-

brăcau un număr important de activități.

Măsurile luate pe linia creșterii nivelului politic au făcut să sporească eficiența activității pionierești, fapt confirmat recent și de desfășurarea conferințelor municipale și orașenești ale Organizației pionierilor, unde purtătorii cravatei roșii au dovedit multă inițiativă, responsabilitate și dorința de a participa la rezolvarea problemelor sociale-obyctive.

Organizația pionierilor, a spus în continuare vorbitorul, trebuie să-și sporească contribuția pe care o aduce la realizarea sarcinilor ce stau în fața școlii atît în domeniul educației prin muncă, cît și, în general, la educația politico-cetățenească a școlărilor. Conducerea Organizației pionierilor examinează, în momentul de față, posibilitățile de a aduce o contribuție sporită prin acțiunile sale, la educarea patriotică a elevilor, la cultivarea sentimentului de dragoste pentru școală, de respect pentru cadrele didactice.

În ceea ce privește activitatea tehnico-productivă și legarea învățămîntului de practică se vor examina noi modalități și posibilități de a participa la complimentarea programului școlii cu alte forme și metode eficiente, specifice Organizației pionierilor. S-a exprimat

(Continuare în pag. 10-a)

(Urmare din pag. a 9-a)

opinia că problema educației prin muncă trebuie privită printr-o prismă mai largă decât numai aceea a orientării tehnico-productive. Semnificația social-politică esențială a acestei preocupări se referă la formarea unei concepții înaintate despre muncă, despre menirea tinerului în societatea socialistă. De asemenea, vorbitorul a susținut ideea ca în tratarea problemelor activității tehnico-productive să fie combătută tendința de meșteșugărisim pe care o îmbracă unele acțiuni, căci transformând elevul în muncitor de muncă, trebuie să avem clar în minte că aceștia vor fi peste un deceniu muncitorii și specialiștii unei industrii dintre cele mai moderne.

„Consider — a spus tovarășul Virgiliu Radulian — că trebuie să legăm neapărat activitatea tehnico-productivă de formele muncii patriotice și social-obștești și să înțelegem toate aceste forme în unitatea lor, în cadrul unui sistem care să contribuie la educația prin muncă a tineretului școlar. În acest sens, Organizația pionierilor intenționează să dea o și mai mare importanță și să ampleze muncii patriotice”. Astfel, în preajma noului an de învățămînt toți pionierii și elevii vor fi chemați să participe la pregătirea deschiderii școlilor. Ei vor lua parte, în ultima săptămîină de vacanță, la aranjarea sălilor de cla-

să, a terenurilor de sport și al altor obiective școlare. Această acțiune, la care vor participa sute de mii de purtători ai cravatei roșii va fi semnalul unor noi și utile activități patriotice preconizate în viitor de Organizația pionierilor. Interesul cadrelor didactice și participarea la reușita acestei importante acțiuni vor avea o mare influență asupra realizării semnificației sale profund educative, determinînd, și la elevi și la părinți, același entuziasm pentru practicarea sistematică a muncii patriotice.

Inițierea acțiunilor de muncă patriotică și social-obștească va urmări, în același timp, ca școlarii să vină în contact mai strîns și mai direct cu viața din uzine și șantiere, cu muncitorii. Organizația pionierilor va acționa în strînsă colaborare cu organizațiile U.T.C. din întreprinderi, creîndu-se un sistem de relații permanente între unitățile de pionieri și organizațiile U.T.C. din uzine, de pe șantiere, din cooperativele agricole de producție.

După ce s-a oprit la unele probleme ale formării și educării la copii și la tineret a concepției materialist-dialectice despre lume, precum și ale educării civice a pionierilor și școlarii, vorbitorul a spus, în încheiere :

„Doresc să vă asigur că mișcarea pionierescă, Consiliul Național al Organizației Pionierilor vor participa activ și pe viitor la realizarea programului pus de către conducerea partidului în fața învățămîntului, a școlii”.

Limitarea predării, mai ales la științele sociale, la nivelul strict al manualelor sau a cunoștințelor vechi, este doar un exemplu în acest sens”.

A fost subliniată marea răspundere a organizațiilor de partid și de tineret din școli în activitatea de educare a tinerei generații, apreciîndu-se că nu întotdeauna acestea au răspuns pe deplin pozitiv înaltei responsabilități ce le-a fost încredințată. Astfel, mult prea rar au loc în adunările organizațiilor de partid dezbateri asupra unor probleme de fond, centrale, ale muncii educative. De asemenea, activitatea organizațiilor U.T.C. și de pionieri s-a concentrat prea mult către acțiunile organizate prin diferitele cercuri și nu spre asigurarea unor munci politico-educative permanente.

„Științelor sociale, a spus în continuare vorbitorul, le revine un rol important în procesul general de educare și formare politico-ideologică a omului de tip nou. De aceea cred că nu este suficientă simpla mărire a numărului de ore în acest domeniu. Introducerea în planul de învățămînt, ca un obiect distinct, a eticii, nu mi se pare pe deplin întemeiată. Avem un curs de educație cetățenească, destul de slab e drept, dar în care problemele de etică ar trebui să-și găsească un loc cît mai amplu. Să nu încărcăm planul de învățămînt cu un obiect în plus. În ceea ce privește programa de economie politică a fost formulată părerea că nu există o proporție judicioasă între capitolele de economie a capitalismului și cele privind economia politică a socialismului. „Avem datoria — a spus tovarășul Petre Constantin — de a-i învăța pe elevi, înainte de toate, economia politică a socialismului. Consider de asemenea că volumul de ore consacrat istoriei filozofiei, este prea mare în raport cu problemele filozofiei propriuzise. Firește, așa cum bine s-a arătat, un om cult nu poate fi conceput fără cunoștințe solide în legătură cu istoria gîndirii umaniste, dar, în același timp, nu poate fi conceput un om cult nici dacă nu este înarmat cu concepția noastră comunistă despre societate”.

În continuare, vorbitorul a spus : „Va

trebui să revedem, foarte serios, întregul sistem de predare al științelor sociale, atît în direcția cunoștințelor care trebuie să le dea elevilor, cît și al asigurării predării acestor științe încă în școala de 10 ani, care este pentru noi, în prezent, școala de bază”.

A fost apreciată introducerea unor elemente noi, cum este de exemplu, știința conducerii societății socialiste, dar s-a cerut ca acestea să nu fie predate în cursuri facultative, ci să fie obligatorii. În ansamblu, a fost evidențiată necesitatea de a se depune un efort mai mare pentru ca programele de științe sociale să-și găsească o mai largă expresie în planul de învățămînt. S-a propus, totodată, ca în vederea asigurării locului cuvenit al disciplinelor de științe sociale în planurile de învățămînt, să se reflecteze la schimbarea denumirii unor discipline din acest domeniu.

Tovarășul Petre Constantin s-a referit apoi la necesitatea elaborării unor manuale foarte bune, care să ajute substanțial la însușirea cunoștințelor de către elevi, la rolul utilizării unor metode corespunzătoare de predare a științelor sociale, precum și la importanța unei mai bune informări, în această sferă de probleme, a cadrelor didactice.

S-a arătat că se elaborează un sistem de organizare a învățămîntului din acest domeniu, care să permită participarea nemijlocită a cadrelor didactice care predau științele sociale la activitatea practică.

Tot în vederea ridicării nivelului predării științelor sociale, vorbitorul s-a referit la îmbunătățirea colectivului de profesori care predau aceste științe prin antrenarea în cadrul acestuia a unor activiști de partid.

În încheierea cuvîntului său, tovarășul Petre Constantin s-a ocupat, pe scurt, de câteva probleme privind pregătirea tehnico-productivă a elevilor, oprindu-se, îndeosebi, la însemnătatea creării unor ateliere și în școlile din mediul rural, care să asigure un caracter industrial pregătirii elevilor din aceste școli.

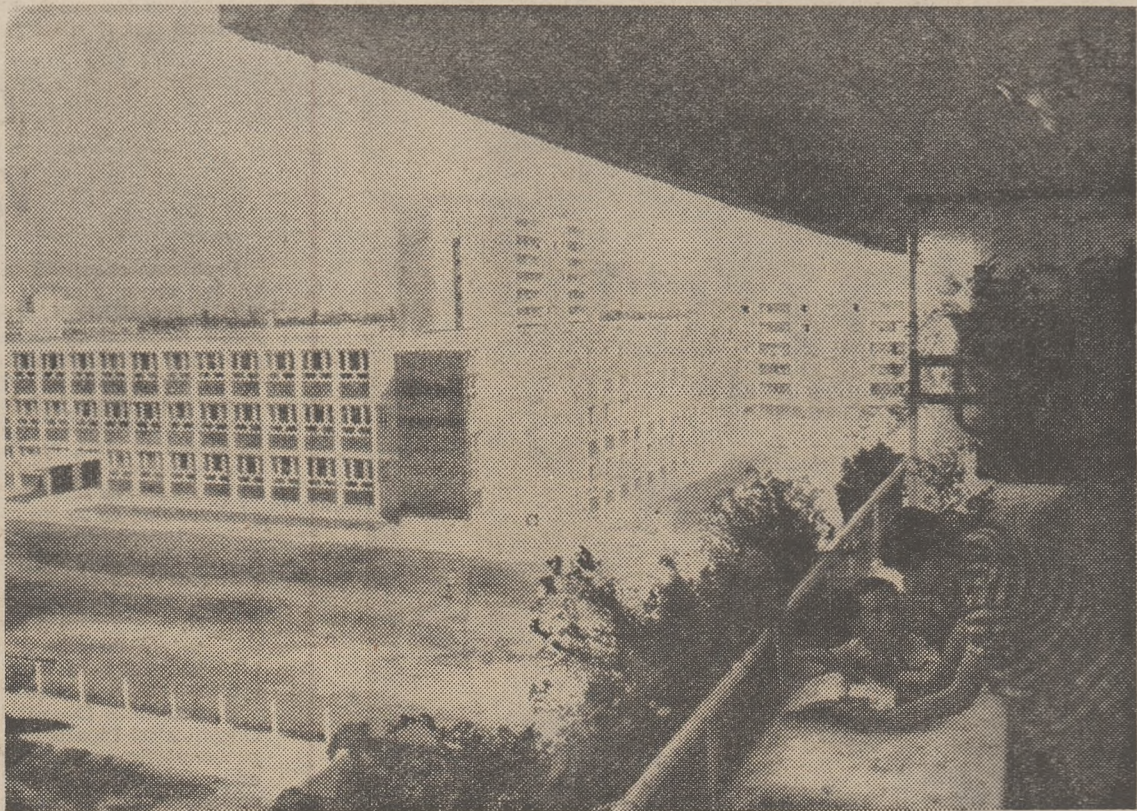
Cuvîntul tovarășului

PETRE CONSTANTIN

„Măsurile preconizate de Ministerul Învățămîntului, a arătat la începutul cuvîntului său tovarășul **PETRE CONSTANTIN**, adjunct al șefului secției de propagandă a C.C. al P.C.R., reprezintă un pas însemnat pe linia realizării sarcinilor trasate școlii de partid. Aș sublinia faptul că soarta acestor măsuri nu va fi mai bună decât a a

altora dacă nu vom pași cu toții, cu multă răspundere, la realizarea lor. Aceasta cere, în primul rînd, schimbarea unor concepții depășite, a unor procedee greșite în activitatea cadrelor didactice. Mă refer, între altele, la acea mentalitate funcționarească pe care o au unii membri ai corpului didactic și care se manifestă în diverse ipostaze.

COORDONATE
REPREZENTATIVE
ALE ROMÂNIEI
SOCIALISTE

Una din mîile de școli noi moderne construite în anii socialismului — Școala generală nr. 194 din București.

A FI EDUCATOR COMUNIST

Funcția socială a educatorului

Din totdeauna școala a urmărit să realizeze nu numai instrucție, ci și educație. Dar nu orice fel de educație, ci una care să corespundă sensurilor, telurilor, obiectivelor urmărite de societate. Astfel că școala și-a manifestat întotdeauna în mod deschis opțiunea față de finalitățile sociale, slujind nemijlocit, activ, realitățile social-politice date. De aceea, nu am putut să înțeleg pe ce se întemeiază opinia, care uneori poate fi întâlnită în școală, după care profesorul este pentru elev un transmiteător de informații dintr-o specialitate sau alta și nimic mai mult. Un asemenea punct de vedere este cel puțin unilateral și simplitist și el are efecte dăunătoare pentru viața spirituală a elevilor odată transpus în actul educativ, prin faptul că se eludează sensul adânc uman formativ al întregului proces de învățămînt. Tot atât de lipsit de sens mi se pare și spiritul așa-zis obiectiv, intelectualist, în care concep anumiți profesori să lucreze în școală.

Optica după care elevul este numai un obiect al instruirii în vederea dobîndirii unei profesii se află în total dezacord cu caracterul științific al învățămîntului nostru. Respectul pe care îl datorăm marilor valori spirituale ale umanității nu are nimic comun cu contemplarea pasivă, care duce la estomparea simțului critic, activ, în care tre-

buie să-i formăm pe tineri pentru viață. Valorile morale, civice, pe care le transmitem tinerei generații trebuie să înobileze conștiințele, să devină cu adevărat mijloace de influențare a spiritelor tinere, să le dea posibilitatea să discearnă între ce este util și ce nu pentru societatea socialistă și să opteze în mod conștient, angajați pentru ideile sociale înaintate. Aceasta este sarcina majoră a școlii noastre, scopul ei declarat, militant, și în acest spirit actul didactic se transformă în acțiunea educatorului care în mod deliberat devine un militant al concepției înaintate a clasei muncitoare despre lume și viață. Un asemenea mesaj nu poate fi slujit declarativ, formal, mimînd doar frazele, oricît ar fi ele de patetice și pline de afecțiune; dacă distonează cu convingerile intime, cu comportamentul educatorului. De aceea, îndemnul adresat astăzi, și nu numai astăzi, de către partid nouă, slujitorilor școlii, ne cer pasiune și convingeri comuniste, angajare totală, sobră, încordată, pentru a realiza prin școală obiectivele majore ale societății noastre socialiste multilaterale dezvoltate. Este o angajare politică de profunzime, sincronizată cu tendințele istorice ale societății și civilizației noastre socialiste, care ne onorează.

Prof. DAN V. ION
Liceul „Aurel Vlaicu” București

Un om al timpului său

Există noțiuni pe care nu le poți cuprinde în definiții, mai ales în sumare definiții, ca în cazul de față — aceea de **educator**, atât de plină de conținut. Cînd însă la acest titlu încărcat de noblețe adăugăm atributul necesar de **comunist**, imaginea omului de la catedră capătă adevărata sa dimensiune umană și socială, devine mai complexă. Pentru că, aceasta înseamnă încă două noi determinări — **în timp** și într-un anumit **spațiu geografic**. Prin urmare — învățător, sau profesor — astăzi, în anii construcției socialiste, și **aici**, în țara aceasta a noastră, de la gurile Dunării, cu istoria ei zbuciumată, cu secularele ei tradiții de luptă pentru libertate și bunăstare.

Sarcina de mare răspundere a educatorului comunist este **formarea omului** — constructor al noii orînduirii. Iată de ce sîntem de părere că prima datorie a educatorului de azi, de la noi, este să cunoască și să-și însușească ideologia marxist-leninistă, învățătura partidului nostru, care să-l călăuzească în întreaga sa activitate din cadrul școlii, ca și în viața sa personală. Numai așa, călăuzit de acest far, va ajunge să stăpînească și să transmită, în munca sa, temeinice cunoștințe profesionale și pedagogice.

Un militant, un propagandist

Plină de răspundere este îndatorirea noastră — a învățătorului, a profesorului — a educatorilor în genere. La o privire grăbită ea pare că se reduce la aceea că îi învățăm pe copii carte... Dar implicațiile — incalculabile — ale actului de la catedră? Nu prin el sînt trezite la viață potențele, latente ale celor pe care îi instruiam și educăm? E copleșitor sentimentul că înainte de a fi ceea ce au fost, înainte de a ajunge expresia și mîndria unei națiuni întregi, un Eminescu, un Sadoveanu, un Iorga, au fost elevii unor dascăli. Aceștia i-au învățat să țină în mină condeiul, ei le-au dat prima carte căreia să-i descifreze tainele, ei le-au călăuzit primii pași în viață. Drumul împlinirii tuturor, așa-dar, trece prin școală. Așa se și explică amintirea de neșters a dascălului în conștiința tuturor foștilor elevi. Or, poate să-l fie indiferent cuiva, dintre noi, cum arată imaginea lui în mintea

în sufletul celor pe care i-a instruit și educat?

Dar noi, învățătorii, profesorii, nu facem numai atât. Fiindcă școala înseamnă mult mai mult. Nu este dascăl acela care s-ar rezuma la îndeplinirea formală a îndatoririi orelor de curs, mai cu seamă în acești ani de efervescență construcție socialistă. Să enumerăm? Iată: cercurile științifice de elevi — prilej de aprofundare și diversificare a cunoștințelor dobîndite de aceștia în orele de curs, de întărire a caracterului aplicativ al instruirii; ce-naclul literar; alte activități de creație artistică și științifică, revista școlii — expresie a prezenței noastre vii în mijlocul celor pe care îi ajutăm, îi învățăm să se descopere, să fie ei înșiși.

Și iarăși voi spune că noi nu putem fi mulțumiți numai cu atât. Pentru că noi sîntem și trebuie să fim și cuncătorii părinților elevilor noștri, cînd ne înțelegem misiunea în spiritul ei. Mă

Prof. ION NICOARĂ
directorul Școlii generale nr. 3
Ploiești

gîndesc la bogăția formelor de activitate cultural-științifică din afara școlii, practic inepuizabilă: — conferințe de popularizare a științei, cursuri pedagogice pentru adulți, brigăzi științifice ș.a. sînt tot atîtea forme de a sădi în mintea și sufletul ascultătorilor a celor mai înaintate cunoștințe ale vremii noastre, de a adînci cunoașterea politicii partidului nostru, mersul construcției socialiste în patria noastră. Ele sînt totodată un mijloc eficient de educație în spirit științific-ateist, pentru cultivarea unei legitime mîndrii

față de realizările patriei noastre. Putem să înfăptuim multe alte acțiuni menite să contribuie din plin la edificarea omului nou al vremii și societății noastre — așa cum se proiectează el din documentele de partid ce ne călăuzesc în tot ce facem.

Avem îndatoriri față de elevii și părinții lor, tineri și bătrîni, bărbați și femei. În măsura în care le facem — ne putem socoti educatori comunisti!

Prof. AUREL CĂRCIUMARU
Liceul economic — Ploiești

Conștient de înalta sa misiune

Setea de cunoaștere din studentie, maturizată acum, devine o aptitudine profesională specifică a educatorului. Pasiunea de a se pregăti, de a-și însuși cunoștințe, a profesorului constituie un exemplu personal eficient și un izvor de autoritate și disciplină în munca cu elevii.

Pregătirea profesorului comportă cele mai complexe aspecte, dintre care esențială rămîne pregătirea pentru lecție. Numai un profesor care stăpînește materia programei poate stăpîni deplin inimile și atenția elevilor. Ei simt divagația, oricît de artistic făcută, așa „ca să treacă ora”, și îi vin cu plăcere în întîmpinare, punînd paie peste focul carențelor profesionale, sau apreciază deschis și patetic orele de predare eficiente și pe profesorii foarte bine pregătiți. Totuși, dacă am rămîne numai la pregătirea pentru lecție, am inversa dictonul latin: **Non scholae, sed vitae discimus**. Din cele mai largi perspective de viață, filozofice și politice, ale meditațiilor și lecturilor sale, își trag seva multe din răspunsurile la întrebările elevilor, multe din formulările și chiar din concluziile predării, în care este obligat de adevărul științific să ia atitudine împotriva misticismului, idealismului și agnosticismului în problemele specialității sale, sau să ducă spre avînturi patriotice inimile elevilor săi.

În același timp, profesorul trebuie să

fie „un om al zilei de azi”, sincronizat cu înnoirile pe care să le adapteze adevărilor tradiționale. El trebuie să fie un pedagog al pre_ătirii pentru viață a celor pe care societatea i-a încredințat, urmărind cu ochi atent formarea deprinderii de muncă independentă a elevului și sub aspectul îmbogățirii sistematice a cunoștințelor.

Numai prin vastitatea, actualitatea și calitatea informației sale educatorul realizează și o bună orientare școlară și profesională a elevilor, căci pentru luarea deciziei vocaționale e nevoie nu numai de cunoașterea aptitudinilor elevului, ci și de alte doază coordonate, care presupun un arsenal documentar: cunoașterea cerințelor profesiunilor și cunoașterea necesităților economiei naționale.

Verificarea pregătirii profesorului se face azi, în opinia publică pe diverse căi, care depășesc cu mult orizontul predării la clasă. Angrenat în munca de cercetare și în publicațiile societăților științifice ale cadrelor didactice, sau în presa pedagogică, în discuțiile din cercurile pedagogice, profesorul zilelor noastre se dovedește un educator conștient de înalta misiune de formare a tinerei generații, prin luminarea și întărirea încrederii ei în viață.

Prof. ȘTEFAN CRISTEA
Liceul 31, București

O profesie profund umanistă

Etapa prin care trecem impune categoric fuziunea armonioasă și organică a celor două laturi ale profesiunii didactice: educație și instrucție... „Toți profesorii, toți învățătorii trebuie să fie specialiști și educatori”, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, subliniind astfel datoria cadrelor didactice de a se preocupa în mod egal de perfecționarea lor profesională și de perfecționarea lor ca modelatori ai viitorilor cetățeni.

Dacă pe linia integrării profesionale în sistemul de cerințe ale învățămîntului modern progresele sînt vizibile, trebuie să recunoaștem că latura valorificatoare a pregătirii științifice, și anume arta modelării sufletului, a caracterului și conștiinței sociale a elevilor a fost oarecum neglijată atât în procesul de formare a viitoarelor cadre didactice, cît și în efortul de perfecționare a educatorilor calificați.

Cred că mijlocul cel mai eficient de educație îl reprezintă **exemplul personal**. Profesorul trebuie să fie o pildă vie de om și cetățean, să întrunească calitățile reprezentative ale intelectualei comuniste. El trăiește și acționează în mijlocul tinerilor, oferindu-le un model concret pe care aceștia se străduiesc să-l imite — să-l urmeze.

Nu e îndeajuns să ai noțiuni psihopedagogice, să cunoști teoretic bazele marxismului, să dispui de o bună informare, pentru a făuri pe viitorii cetățeni. Nu la punctualitate, ținută, gestică, mod le a vorbi — firește, și ele necesare, cîștigate printr-un asiduu exercițiu, — se limitează forța de influențare a etalonului, etic. Conștiințozitatea, cinstea, corectitudinea, spiritul de dreptate, atitudinea obiectiv-critică a cadrului didactic sînt, indiscutabil, trăsături morale definitorii ale omului nou, pe care educatorul trebuie să le transmită elevului prin exemplul personal. Dar epopeea construcției socialiste solicită la maximum și manifestările afective ale personalității edu-

catorului, insuficient de valorificate, după părerea mea: entuziasm, pasiune, participare spontană, capacitate de dăruire și spirit de sacrificiu pentru o idee înaltă. Avem nevoie nu numai de un tineret bine pregătit profesional și ideologic, dar și de un tineret angajat cu toată ființa în făurirea propriului său viitor, sarcină trasată de politica înțeleaptă a partidului.

Și pentru a-i inculca acest patos revoluționar, trebuie noi înșine să fim animatori neobosiți, să ne dedicăm integral atât îndatoririlor profesionale, cît și răspunderilor cetățenești.

Să dăruim mai mult timp tinerilor, să deplasăm locul geometric al dialogului dintre profesor și elev de la sacrosanta catedră și impenetrabila cancelarie în mijlocul lor, în miezul freemătului virstei și elanului acestora, să obținem respectul nu prin interpunerea distanței sau invocarea calității didactice, ci prin autoritatea morală și intelectuală; să le cîștigăm încrederea, determinîndu-i să-și deschidă sincer și deplin fereastra sufletului spre noi. Și cînd educatorul nu e numai om intelectual de calitate, ci și un comunist pasionat și entuziast, fiecare gest, fiecare sfat, fiecare cunoștință transmisă prin canalul convingerii personale capătă forța iradiantă a exemplului. A fi mereu tînăr — în sensul absorbirii și difuzării noului și al proșpetimii morale — a înțelege și stăpîni sufletul adolescent, galvanizîndu-l cu prooria ta pildă de muncă și dăruire, a participa spontan și a emula activitățile creatoare ale tineretului, a face educație nu prin conferințe, ci în acțiune, prin fapte, prin descoperirea a tot ce e viu în spatele paragrafelor etice, iată ceea ce cred eu că va da învățămîntului nostru o și mai puternică motivație umanist socialistă.

Prof. TUDOR OPRIS
Liceul „Mihai Eminescu”
București

Controlul subiectivității în teoria grupurilor

Legile evoluției societății ome-
nești rămân desigur, în afara
subiectivității individuale sau a
celei de grup, dar aceste legi acțio-
nează întotdeauna prin oameni. Iar
aceștia nu le reflectă niciodată pas-
siv, monocolor, egal. Unii sînt intere-
sesați în promovarea noului, alții
trag foloase din menținerea vechiu-
lui; unii luptă, alții acceptă; o a tre-
ia categorie se împotrivesc. Poziții
formale sau informale, pe față sau
ascunse, hotărîte sau șovăielnice
— un întreg eșafodaj atitudinal:
enorm, complex, polivalent. Cunoaș-
terea și influențarea acestor atitu-
dini în direcția dorită prezintă în-
totdeauna un interes major pentru
societate.

Problema se pune analog și în
educație. La nivelul grupurilor de
copii, adolescenți și tineri, se cons-
tituie norme și valori, scopuri și ide-
aluri — profilul spiritual al socie-
tății viitoare. Acest profil trebuie
controlat din timp, dirijat, educat,
pus în acord cu interesele generale
de dezvoltare ale societății. Mai ales
în perioadele „de trecere”, cînd mo-
bilitatea socială crește și deci co-
lectivele școlare și cele de muncă
cuprind în chip firesc individualități
cu experiență și formații eterogene,
nevoia cunoașterii și educării colec-
tivelor de elevi devine acută.

Se înțelege că în producție, în
educație, în general în istorie, va
triumfa întotdeauna noul, dar la
scara vieții unui om sau a unui col-
lectiv atitudinile negative se pot
menține și extinde, într-o anumită
măsură în ciuda istoriei. La punctul
de tangență dintre necesitate și is-
torie există un „spațiu” uman, o
„imagine” umană, care poate fi in-
fluențată în chip „artificial” pentru
„a forța”, în anumite limite, istoria
sau pentru a o frîna un timp, pen-
tru a veni în întâmpinarea ei, sau
pentru a te îndepărta de ea.

De acest lucru și-au dat seama
întotdeauna marii cunoscători de
oameni, ca și marii educatori. Se-
cole de istorie au scos la iveală un
întreg arsenal metodologic începînd
cu cele mai brutale și terminînd cu
cele mai fine, psihologice. Dezvol-
tarea științelor sociale în vremea
noastră a dat un nou avînt preocu-
părilor de elaborare a unor tehnici
științifice de control și influențare a
comportamentului de grup. Propa-
ganda științifică, tehnicile de studiu
ale opiniilor, testele colective sînt
cîteva din aceste realizări. Pe linia
acestor eforturi de control și dirijare
a subiectivității umane, teoria gru-
purilor și-a dovedit pe deplin efi-
ciența.

În educație, ca și în oricare alt
domeniu, există cu adevărat o
„margine” umană care poate fi ne-
controlată, lăsată să fluctueze spon-
tan în direcția în care evoluează
istoria, sau care poate fi controlată
și dirijată în sensul dorit. În pers-
pectivă reacționară „exploatarea”
ei urmărește blocarea progresului,
opunerea subiectivității sensului de
evoluție a realității prin demagogie.

dezinformare și eforturi de control
și dirijare negativă a comportamen-
tului. În sens pozitiv, aceeași „mar-
gine” umană permite mobilizarea
forțelor, grăbirea evoluției, realiza-
rea mai rapidă a unor idealuri umă-
nitare. Și într-un caz, și în altul,
însă distanța dintre subiectiv și obi-
ectiv nu poate depăși o anumită
limită fără riscul unor efecte contra-
re. „Marginea” umană este totuși
numai o margine și ea trebuie con-
trolată mereu pentru a fi utilizată
în limite rezonabile. În această pri-
vință teoria grupurilor se dovedește
eficientă și ea este utilizată, în
practică direct, prin tehnicile de
care dispune și prin sugestiile bog-
ate pe care le poate oferi.

Ea oferă posibilitatea de a cu-
noaște și de a controla modul în
care se constituie și funcționează
colectivele de elevi. Desigur, multe
dintre aceste colective sînt bine or-
ganizate și conduse, dar azi, în edu-
cație, nu ne mai putem mulțumi cu
aceste constatări, care, oricît de
reale ar fi, rămîn aproximative. Dis-

IDEI DEZBATERI ORIENTĂRI

tințiile între pozitiv și negativ, bun
și rău, încheșat și dezorganizat sînt
prea generale pentru a fi operante.
Ele nu sînt singurele ce se pot face.
Există în chip firesc diferite grade
de organizare, integrare, coeziune
etc., și precizarea acestor aspecte
ca și a altora (statuturi, roluri, struc-
turi etc.) este esențială pentru con-
trolul și influențarea pozitivă a com-
portamentului colectiv. Practica ară-
tă, și acest lucru a fost dovedit și
experimental, că între colectivele
de elevi pot exista diferențe impor-
tante, că nu toate au aceeași valoa-
re educativă, că, deci, și în acest
caz apare o „margine” pur umană
care trebuie avută în vedere. Teo-
ria grupurilor ne poate ajuta să o
cunoaștem, să ne dăm seama de
problemele pe care le ridică. De
exemplu, să nu reducem problemele
educației în colectiv, cum se petrec
lucrurile azi, la învățatură și disci-
plină, căci ele sînt în realitate mult
mai complexe. Ca și în alte cazuri,
știința începe cu cunoașterea exac-
tă a fenomenelor. Teoria grupurilor
oferă posibilități mari de cunoaște-
re a colectivelor de elevi și invită
la regîndirea și utilizarea construc-
tivă, în sensul evoluției istoriei, al
subiectivității copiilor. A fost o gre-
șeală că am neglijat-o pînă nu de
mult. Va trebui s-o aplicăm hotărît
în practică, în viitor.

N. RADU

Urme de dogmatism în gramatică

Gramatica este o disciplină în
care persistă norme pseudoștiințifice,
pe de o parte pentru comoditatea
formulării lor, pe de alta din dorin-
ța de a le face accesibile, prin sim-
plificare, copiilor și oamenilor puțin
inițiați în ale scrisului.

Nu rar se întîmplă ca profesorii,
corectînd compunerile elevilor, să
întîmpine din partea lor obiecția,
provenită dintr-o primară regulă
învățată cîndva: „Cum, tovarășe
profesor, înaintea lui și se pune vir-
gulă?” Firește, este nevoie de multă
trudă ca să li se explice că „și” nu
este totdeauna conjuncție copulativă,
provenită dintr-o primară regulă
învățată de o expresie inci-
dentă care trebuie pusă între vir-
gule. Rezultatul explicațiilor este că
în loc să însenineze fețele, mai mult
le încruntă: păcat, era o regulă așa
de frumoasă și de ușoară!

Tendința de a impune reguli sim-
pliste duce uneori la situații ciuda-
te.

Din păcate, formulări dogmatice se
întîlnesc nu numai în practica șco-

tr-o hipergeneralizare, că sînt în
mod absolut nepredicative, că nu pot
fi predicate nici în propoziții depen-
dente, deși pe de altă parte se admi-
te că ele pot avea subiect propriu
(Mergînd tu, merg și eu), precum și
nume predicativ (Copilul fiind bol-
nav, am stat acasă). Nu se ține deci
seamă de particularitățile diferențiale
ale propozițiilor dependente și ale
celor independente.

Impreciziilor provenite din negli-
jarea opoziției parțial-generală se a-
daugă altele, datorite ocolirii diferi-
telor cerințe ale logicii. De exemplu,
la început, propoziția este definită
„o gîndire spusă sau scrisă”, defini-
ție simplă, cu care unii rămîn cît
trăiesc, dar foarte vagă (Și o dizerta-
ție este gîndire spusă sau scrisă). În
lucrările de bază, definiția, bineînțe-
les, se schimbă: cea mai mică unitate
de comunicare, ceea ce nu este in-
corect. Cînd însă i se adaugă, pen-
tru o mai precisă formulare, „avînd
un singur predicat”, se ajunge în
plin cerc vicios: trebuie să știm mai
întîi ce este predicatul, iar pe ace-
sta îl putem defini dacă avem mai
întîi noțiunea de propoziție.

Contradicții apar și în felul cum
sînt înțelese părțile de propoziție.
Ele sînt împărțite în principale și
secundare. Principale, subiectul și
predicatul, sînt considerate acelea
care alcătuiesc „minimum necesar”
pentru o comunicare, adică pentru
existența unei propoziții. Dar, de
fapt, acest minim necesar îl consti-
tuie numai predicatul (exprimat sau
subînțeles), fără de care nu poate
exista o propoziție, propoziții fără
subiect putînd exista.

Cu privire la raporturile dintre
părțile propoziției, se admite că ele
sînt de coordonare și de subordonare.
Dar despre raportul dintre predicat
și subiect se spune că nu este nici
de coordonare, nici de subordonare.
Unii autori trecînd peste legea lui
„tertium non datur”, au propus un
al treilea fel de raport: de in-
erență (ceea ce în esență este tot o
subordonare). Ținînd morțiș ca am-
bele să fie părți principale dar ne-
coordonate, nu putem evita dilema.

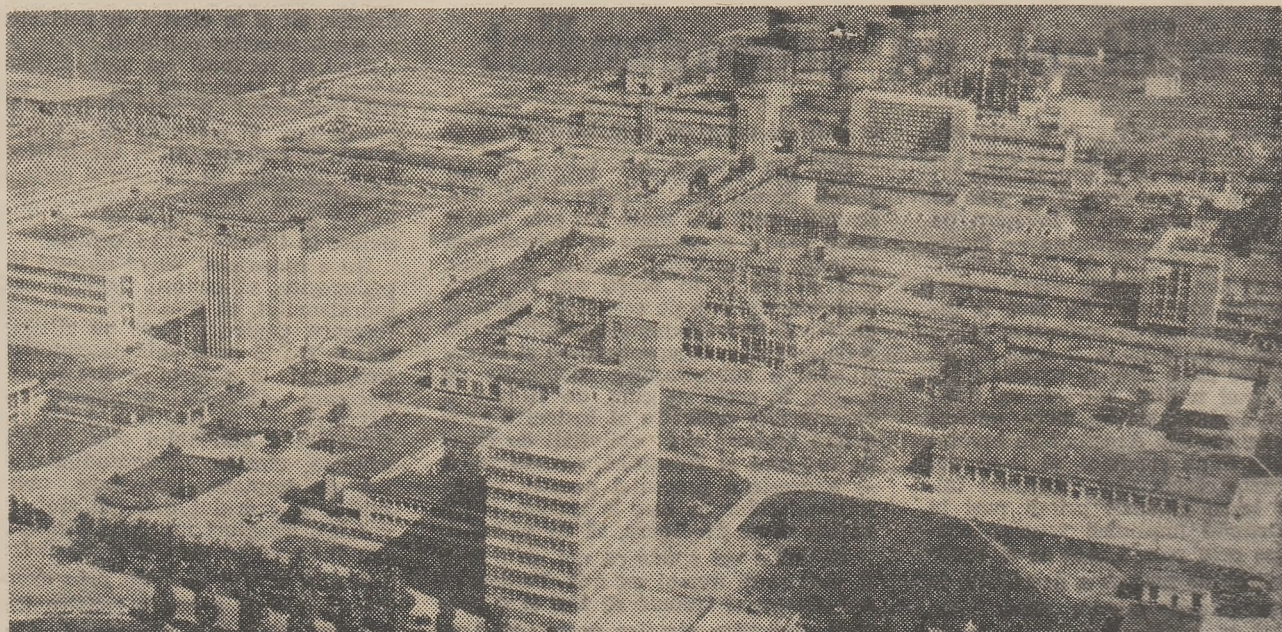
Din aceste cîteva exemple, și nu
numai din ele, se poate vedea că
tendința de împrobărire a noțiunilor
în gîndirea gramaticală este fri-
nată de vederi inchistate care se lasă
greu modulate.

Gramatica este întîi o disciplină
cu caracter practic, avînd ca princi-
pal scop formarea deprinderilor de
exprimare conștient-corectă. Ea
este însă tot pe atît și un amplu ex-
ercițiu de gîndire logică. Și sarcina
aceasta se poate duce la îndeplinire
prin descătușare îndrăznească și luci-
dă de concepțiile formaliste devenite
inactuale. Numai astfel această dis-
ciplină practică poate avea și o va-
loare teoretică.

Prof. ȘTEFAN IACOB
Brașov

COORDONATE
REPRESENTATIVE
ALE ROMÂNIEI SOCIALISTE

Uzina de fibre sintetice „Să-
vinești”.

PRINCIPIALITATEA DASCĂLULUI

Ne oprim în rindurile de față asupra uneia din trăsăturile moralele comuniste, care trebuie să înnoibileze pe orice dascăl, asupra **principialității**. Nu facem acest lucru pentru că dascălii n-ar ști ce înseamnă să fii principial și nici pentru a reaminti o seamă de precepte fundamentale, ci numai din dorința de a atrage atenția că nu numai afirmarea ideilor, dar și **măiestria de a le realiza plenar este o datorie de onoare**. Or, tocmai pe terenul practicii morale lucrurile nu stau prea bine și aceasta are repercusiuni negative asupra activității de instruire și educare a elevilor, asupra relațiilor dintre aceștia și mentorii lor, cu un cuvânt asupra întregului climat al muncii din școală. Cineva spunea că „educatorul dispune de cea mai mare putere”. Așa este. Decizia lui poate da avânt sau poate frînge aripile tînarului vîlstar încredințat nouă spre formare. Nici un copil nu se naște „rău”. Lipsurile în educație îi determină minusurile în comportare. Nu este copil care să nu aibă ceva de la care poți porni în dificila muncă de educare. Descoperirea acestui element pozitiv depinde de **principialitatea** cu care abordează fiecare problemă de educație, de **încrederea** pe care copilul o are în educatorul său.

Bunăoară, elevii nu vor avea niciodată încredere într-un dascăl slab pregătit profesional, care recurge la procedee de înjosire a omului — „ironia”, „vorba de ocară”, „disprețul”, „bătăia” — fapte care vădesc absența unor principii sănătoase de conduită morală. La acestea am putea adăuga nesocotirea obiectivității, a spiritului de dreptate și echitate.

Îată câteva fapte, din păcate des întîlnite, în relațiile cu elevii, care vorbesc despre lipsa de principialitate a unor dascăli. Multe se referă la aplicarea sistemului de notare. De pildă, este ascultat un elev și nu răspunde la nivelul exigențelor dascălului. Primește, pe bună dreptate, notă proastă. Dar de ce dascălul în cauză uită să-l mai asculte, neglijează să-i dea nota meritată atunci cînd știe? Sînt dese cazurile cînd elevii nu sînt tratați în același fel, egal și principial. În orice colectiv de clasă sînt copii dotați și mai puțin dotați. Nu totdeauna se adoptă în relațiile cu aceștia atitudini principiale. Dacă un elev cotate foarte bun sau bun este descoperit cu lecția neînvațată, nu este notat în mod corespunzător, chipurile, considerîndu-se un accident sau „pentru a nu-i strica media”. Se creează astfel în colectivele de clasă un grup de privilegiați, care e aspru judecat de opinia celorlalți elevi, dar mai aspru sînt judecați dascălii care nu aplică corect și pentru toți sistemul de notare. De aici: disensiuni în colectivele de elevi, lipsă de încredere în spiritul de dreptate al profesorului, tensiunea surdă între acesta și elevii etc.

Deosebi, elevii sînt notați în învățatură pentru abateri de la disciplina școlară, nu pentru lipsa de cunoștințe. De exemplu, la o școală generală din sectorul 6 din municipiul București, o profesoară de istorie a lăsat corigent un elev pentru că a fost nedisciplinat la una din orele sale. În orașul Sighetul Marmarței, o profesoară de engleză a notat cu nota 1 și 2 în ultimele zile de școală, un elev, considerat nedisciplinat, numai pentru a-l lăsa corigent. În pragul examenului de bacalaureat, citiva elevi de la Liceul „Mihai Eminescu” din București au fost notați de profesoara de istorie, fără răspundere, numai din dorința de a-i împiedica să se prezinte la acest examen. Nu pleddăm pentru lipsă de exigență, însă **cerem o exigență principială**.

Favoritismul, practicat ca mijloc de obținere a unor foloase personale, este încă o expresie a lipsei de principialitate a unor dascăli. Unii judecă așa: trebuie să am grijă de elevul cutare pentru că este fiul sau fiica lui X. Din păcate, tocmai acești elevi, după ce sînt scoși din mediul în care sînt cunoscuți, devin niște tineri handicapați sufletește. Avem obligația să apuciem

cît mai drept pe fiecare elev numai în funcție de calitățile și defectele lui, de cunoștințele și minusurile în pregătire. S-au întîlnit și cazuri — izolate — de favorizare a elevilor ca urmare a unor „atenții” primite din partea părinților. Ele apar mai frecvent cu prilejul unor sărbători sau în preajma încheierii anului școlar, generate, uneori, fie de „ambția” unor părinți de a-și vedea copiii pe lista premianților, fie de tendința de căpătuală a unor cadre, care n-au nimic comun cu etica profesorului comunist. Ce se petrece în sufletul copiilor ai căror părinți nu pot face „dăruri”? Cum se repercutează aceasta în procesul de selecție a valorilor? Îată întrebări la care ar trebui să gîndească mai mult cei care se complac în situația de a primi cadouri.

Lipsă de principialitate vădesc și profesorii care își meditează propriii elevi sau elevii proveniți de la alte școli numai pentru a realiza cîștiguri în plus. Îmi stăruie și acum în minte faptele unor dascăli care și-au format acasă adevărate clase. Din păcate, nu s-a adoptat o atitudine față de astfel de fenomene. Practica meditației cu plată este incompatibilă cu calitatea de educator. Această practică viciază atmosfera de cinste și dreptate care există în covârșitoarea majoritate a unităților noastre de învățămînt, sădește neîncrederea tocmai în acei tineri care se străduiesc să cucerească poziții în viață prin propriile lor forțe.

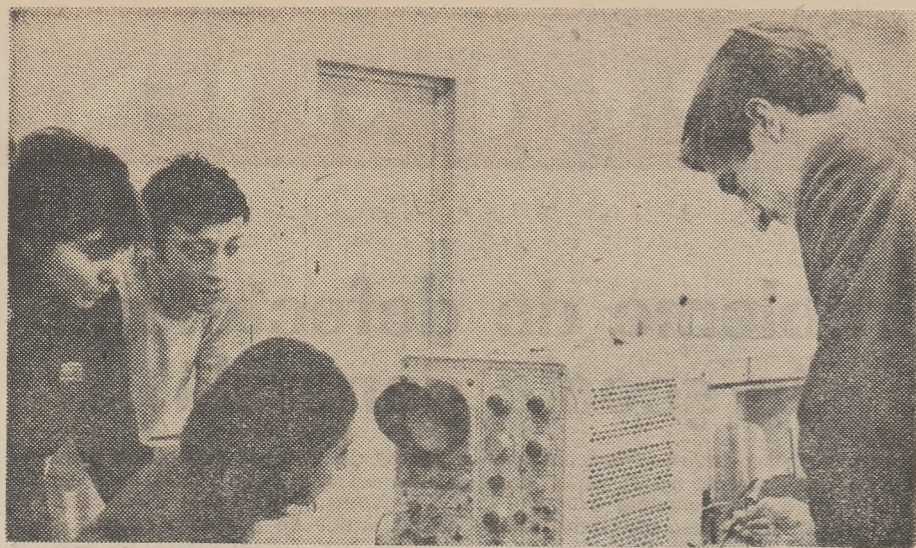
Dar lipsă de principialitate întîlnim și în relațiile dintre profesori, dintre aceștia și conducerea școlilor. Îată câteva exemple. Ani în șir colectivul Liceului din Bușteni a fost zgduit de neînțelegeri care aveau în fond același substrat — lipsa de principialitate a doi foști colegi care ajunseseră să-și împartă colectivul în două și să-l antreneze în tot felul de clevetiri.

Certuri și scrisori calomnioase au pornit și din rîndul cadrelor didactice de la Liceul din Belinț, județul Timiș, toate avînd la bază abateri de la normele eticii noastre socialiste. Ocolirea adevărului, nedezvăluirea cu curaj a lipsurilor, tendința de a justifica propriile lipsuri prin lipsurile altora sînt fenomene des întîlnite în viața colectivelor noastre didactice. „La noi în școală — spunea, cu amar, o profesoară de la Liceul din Mehadia — cum intră cineva în cancelarie, ceilalți îl bîrfesc”. Nu întîmplător la acest liceu anchetele nu mai conțeneșc și elevii sînt slab pregătiți.

Lipsă de principialitate vădesc și a cei directori de școli care camuflează posturi sau catedre pînă cînd fiul, fiica, ginerele sau nepotul termină facultatea; cei care stabilesc orele nu după criteriile pedagogice, ci pentru a crea situații mai avantajoase celor apropiați lor; cei care nu repartizează echitabil sarcinile pe cadre didactice și stabileșc ierarhizări între acestea după criterii subiective etc. Nu de puține ori inspectoratele școlare județene au intervenit pentru corectarea abaterilor de la normele principialității. Cei găsiți în culpă invocă în mod demagogic „autoritatea profesorului”, „suveranitatea lui pe notă și pe obiect”, „faptul că nu se dă libertate de acțiune școlilor” etc. Trebuie să fim bine înțeleși. Inspectoratul școlar este organ al administrației locale de stat investit să vegheze cum se aplică normele societății noastre, legile statului, politica partidului și guvernului în domeniul învățămîntului. El are datoria să sancționeze aspru orice încălcare a regulilor principialității, bineînțeles, pe baza unei temeinice analize a faptelor. Autoritatea, suveranitatea profesorului, libertatea de acțiune a școlii trebuie înțelese în cadrul legislativ al societății noastre.

Este necesar să dezvoltăm opinia în favoarea principialității, pentru că de principialitatea educatorului depînd în ultimă instanță încrederea pe care elevii o capătă în el, raporturile care se stabileșc între educator și educat; instaurarea unui climat de ordine, disciplină și exigență în fiecare colectiv școlar.

ION DELAURIANU

DIRECȚII DE MODERNIZARE ȘI „DESTINUL” FIZICII ȘCOLARE

— Convorbire cu prof. dr. CRISTIAN CONSTANTINESCU —

Una din problemele nevralgice în orientarea modernă a învățămîntului pe plan mondial o constituie, fără îndoială, predarea fizicii. Revista noastră a consemnat și cu alte ocazii studiile și dezbaterile care se desfășoară în diferite țări și acțiunile întreprinse în aceeași direcție de organizațiile internaționale specializate.

Ne-am adresat unui cunoscut om de știință din generația tînară de specialiști din țara noastră, prof. dr. Cristian Constantinescu, decanul Facultății de fizică a Universității din București, solicitîndu-i părerea cu privire la „destinul” furtunos al fizicii în școala de cultură generală și în liceu.

— Se vorbește insistent de realizarea unei accesibilități mai largi a noțiunilor de fizică modernă, fapt care ar permite dezbaterile lor chiar pe treptele la care elevii sînt abia inițiați în această știință. Pe ce poziție vă situați față de această propunere?

— Am să pornesc de la un exemplu: de multe decenii elevii care sînt inițiați în studiul mecanicii clasice află că „masa este întotdeauna constantă”. Nu văd ce ne împiedică să le dăm de la început cunoștințe de fizică modernă, arătîndu-le că masa este variabilă, demonstrînd aceasta cu unele elemente accesibile ale teoriei relativității. Desigur, baza atît pentru clasele mici, cît și pentru cele superioare trebuie s-o constituie o fizică intuitivă, legată de practică.

— Pornind de la programele și manualele existente, cum vedeți modernizarea predării fizicii și în ce direcții este posibilă?

— Din experiența pe care ne-au oferit-o concursurile de admitere în învățămîntul superior aș dori să mă refer la un aspect esențial și anume la „metodologia asimilării”, care este determinată de modul de predare. Atît în școală, cît și în învățămîntul superior se practică un stil de muncă defectuos. Profesorul predă în clasă un volum de cunoștințe care, de cele mai multe ori, corespund manualului. De aici decurge o serie de situații necorespunzătoare: elevilor nu li se formează deprinderea de a studia materialul bibliografic auxiliar, ei nu învață să gîndească, să sistematizeze și să concentreze un material mai vast.

Aș opta pentru un sistem modern de prezentare a lecției, în care profesorul să explice unele elemente de bază, indicînd apoi elevilor un anumit material de studiu, care să depășească manualul și notițele. Fiecare elev va studia astfel în funcție de interesul și posibilitățile sale reale. Desigur, acest sistem cere profesorului un efort suplimentar și anume pregătirea unei bibliografii speciale pentru elevi. Lucrurile ar putea fi însă simplificate dacă ar fi alcătuite și s-ar multiplica extrase dintr-o bibliografie mai vastă, care să poată constitui materialul suplimentar de studiu pentru acasă. La aceasta se vor adăuga lucrările de specialitate aflate în fondurile de cărți ale bibliotecilor școlare și broșurile pe probleme scrise de profesorii de liceu.

Fără îndoială, fizica înseamnă, înainte de orice, teorie îmbinată cu practică. În școală, un element al practicii, tradițional și nou în același timp, îl constituie rezolvarea problemelor.

Școala modernă presupune însă, ca un factor esențial, și dotarea cu apa-

rate, cu materiale necesare experimentului. Cred că asupra necesității unui laborator de fizică în școală nu e necesar să mai insist. Un laborator de fizică bine utilat este opera unui profesor care pune, alături de cunoștințe, pasiune. Cu pasiune și interes orice școală poate realiza un laborator corespunzător parcurgerii unui număr necesar de experiențe.

— În funcție de aceste sugestii s-ar cuveni reconsiderată și distribuția timpului pe care îl are la dispoziție profesorul în vederea transmiterii și fixării cunoștințelor.

— Categori, în aceste condiții ora de clasă va trebui să fie altfel utilizată. Propun, pe această linie, să se renunțe la împărțirea orei în timp de predare și ascultare, folosindu-se ore întregi pentru prezentarea lecției noi și apoi una sau mai multe ore de discuții, sub formă de seminar, în care întreaga clasă să fie antrenată. Mă declar, de la bun început, contra sistemului actual de verificare a cunoștințelor prin sondaj, exclusiv pe baza problemelor cuprinse în manual. Numai în cadrul unui seminar cu discuții ample și cu participarea întregului efectiv al clasei se poate verifica sistemul de gîndire al elevilor și continuitatea în studiu.

— O altă problemă o constituie discernerea între orizont cultural și specializare. După părerea dv. care este linia de demarcație între aceste două concepte cu specială referire la liceu?

— Dacă se ține seama de dezvoltarea actuală a științei și tehnicii, soluția nu este ușor de găsit. Într-adevăr, sistemul martorii dezvoltării în adîncime a unor domenii aparținînd aceleiași discipline (ex. fizica nucleară, fizica solidului etc.) și, în același timp, apariției unor științe de graniță ca biofizica, chimia fizică etc.

Cu observațiile făcute pe parcursul acestei discuții și cu altele referitoare la modul de predare-însușire al acestei științe, cred că structura actuală a fizicii din liceu se încadrează în sfera orizontului cultural strict necesar nu numai al celor care, prin aptitudini și pasiune se vor specializa ulterior în fizică, ci al marii majorități al celor care vor absolvi liceul.

Este unanim recunoscut azi că fizica — știință fundamentală — are implicații largi în toate domeniile tehnice, stăpînirea ei fiind necesară, în egală măsură, atît celor care urmează facultățile de științele naturii, cît și celor care urmează studiul medicinei, învățămîntul politehnic sau școlile tehnice post-liceale.

Ceea ce aș vrea să subliniez, în încheiere, este faptul că „noul” cere, în toate cazurile, experimentare și că este bine să operăm prin perfecționări treptate. Un principiu de bază în întregă această activitate de modernizare este stabilirea interacțiunii fizicii cu practica producției și cu matematica. Fără o strînsă legătură cu practica, fizica își pierde substanța de principială știință aplicativă; fără aparatul matematic, însuși în prealabil de elevi, fenomenele fizice nu pot fi concentrate în legi și exprimate în ecuații aplicabile la alte fenomene sau în tehnică.

Convorbire consemnată de TANA MILIAN

IDEI DEZBATERI ORIENTĂRI

Probleme de defectologie în școala generală

Asemenea întreprinderi economice, școlii noastre i se cere astăzi, din ce în ce mai mult, să-și întemeieze existența pe „eficiență”, adică pe o activitate fără rebuturi — potrivit unei expresii înțeleșite în limbajul discuțiilor pedagogice actuale. Această înșemnă că școlii, ca instituție în care se formează și se amplifică energia umană, îi revine o sarcină tot atât de importantă ca și laboratoarelor în care se elaborează cele mai bune metode de producere și transformare a energiilor naturale.

„Rebutul uman” reprezintă o dublă pagubă: un om neîmplinit, incapabil de integrare profesională și socială, un neadaptat, prin atitudinea și acțiunile sale va pune probleme dificile și costisitoare pentru societate. Apoi, orice cetățean care n-a fost educat și instruit în limitele maxime ale posibilităților lui psihosomatice reduce din sursa de energie de care poate dispune societatea la un moment dat pentru satisfacerea trebuințelor sale.

Văzută prin această perspectivă, problema educației și instrucției școlare capătă o covârșitoare importanță social-politică, făcându-ne să înțelegem de ce este necesar să folosim întregul arsenal de mijloace pedagogice spre a corecta sau cel puțin a compensa orice deficiență sau tulburare care amenință să împiedice dezvoltarea normală a unui copil.

Pornind de la aceste premise, apare legitimă întrebarea dacă, în condițiile actuale, învățământul poate asigura rezolvarea lor integrală? Dacă toți școlarii pot beneficia în mod echitabil de eforturile materiale ale societății pentru educare și instrucție în limitele maxime ale capacității lor psihofizice?

O cercetare sumară, în oricare din școlile generale, duce la depistarea unor elevi cu o evoluție dificilă, unui repetenți o dată sau de mai multe ori pentru care cadrele didactice adoptă una din următoarele trei alternative: a) se dezinteresează de această categorie de elevi și parcurg materia la nivelul și ritmul caracteristic majorității; b) coboară nivelul de efort și pretenție pentru întreaga clasă, spre a veni în ajutorul celor care au o capacitate redusă de înțelegere și asimilare; c) a treia alternativă — care, de altfel, este și forma de muncă recomandată în școlile noastre — se caracterizează prin încercarea de a lucra diferențiat cu fiecare categorie de elevi. Eficiența muncii pedagogice este însă redusă, pentru ambele categorii, prin însăși reducerea timpului de care ar trebui să beneficieze fiecare, luate separat. Este cazul, în special, al elevilor cu diferite forme de întârziere psihosomatice, care cu multă greutate sînt împinși din clasă în clasă, dar cărora școlarizarea împreună cu copiii normal dezvoltati nu le-a putut asigura nici un minimum de cunoștințe și nici deprinderile pentru exercitarea unei activități practice în care aptitudinile lor ar fi fost mai bine valorificate pînă la această vîrstă.

Așadar, în școala generală nu poate fi vorba de o masă omogenă de elevi; insuficiența dezvoltare a învățământului special, a claselor diferențiate și a celor de recuperare duc la includerea în aceeași clasă a școlii generale a unor copii cu variate game de deficiențe; întârziere în dezvoltarea psihofizică, întârziere în dezvoltarea motricității; deficiențe în acuitatea vizuală sau auditivă, deficiențe de lateralizare, întârziere în dezvoltarea vorbirii cu variate aspecte: deficiențe în articularea izolată a sunetelor sau deficiențe în pronunțarea cuvintelor, deși sînt pronunțate corect sunetele izolate; deficiențe lexicale și grafice, dificultăți în organizarea spațio-temporală, tulburări comportamentale etc. În toate cazurile activitatea acestor elevi se caracterizează printr-un randament școlar scăzut, peste care se suprapun, de cele mai multe ori, serioase dificultăți de adaptare la exigențele programei. Toate aceste categorii de copii au nevoie de un învățământ în care procesul instructiv-educativ să se diferențieze atât prin organizare, cit și prin conținut și metode. Dar care este situația lor în structura actuală a claselor obișnuite în școala generală?

Nefiind avizați asupra specificului acestor deficiențe și a etiologiei lor, atât părinții, cit și cadrele didactice acuză

„lenea” drept cauză generală a insuccesului școlar. Aceștia rîmîn adeseori fixați numai de aspectele exterioare ale dificultăților de adaptare școlară, care sînt de fapt consecințele unor procese frustrate, a căror origină nu poate fi depistată decît prin cercetări de specialitate și cu metode corespunzătoare. „Pentru a preciza natura lenii care copleșește elevul său, educatorul se găsește încă într-o relativă incertitudine. I se cere să distingă între falsa lena a emotivului, lena determinată de opoziție, lena isterică, lena hipotiroidiană, lena paranoică, lena depresivă, lena instabilă și încă multe altele”. Dar cum se poate preciza diagnosticul într-o asemenea situație? Doctorul Robin dă mai departe răspunsul: „Noi credem că nu mai este posibil să se scoată un copil din lena sa fără un examen medical, dar nu medical în sensul în care-l înțeleg de obicei medicii ci în sensul neuropsihologic, în care copilul este considerat un tot bio-neuro-psihologic.”¹⁾

Pe bună dreptate se acreditează tot mai mult ideea că așa-zisa „lena” pe seama cărora sînt puse mai toate insuccesele școlare nu este decît o etichetă banală, menită de fapt să ascundă ignoranța noastră cu privire la diversitatea și profunzimea cauzelor eșecurilor școlare. Activitatea pedagogică nu poate avea o deplină eficiență fără asigurarea unei strînse colaborări cu specialiștii din disciplinele care studiază aspectele deficitare și patologice ale comportamentului infantil: pediatru, oftalmolog, orelist, neuropsihiatru, psiholog, logoped etc. Numai pe această cale pot fi prevenite erorile pedagogice prin care elevii cu randament școlar scăzut din cauza unor tulburări organice sau psihice sînt acuzați și tratați ca „răi”, „nesupuși”, „încăpăținați”, „leneși”.

ION NICOLESCU
profesor logoped, București

¹⁾ Dr. Gilbert Robin, Les difficultés scolaires chez l'enfant, P.U.F. Paris, 1957, pag 3.

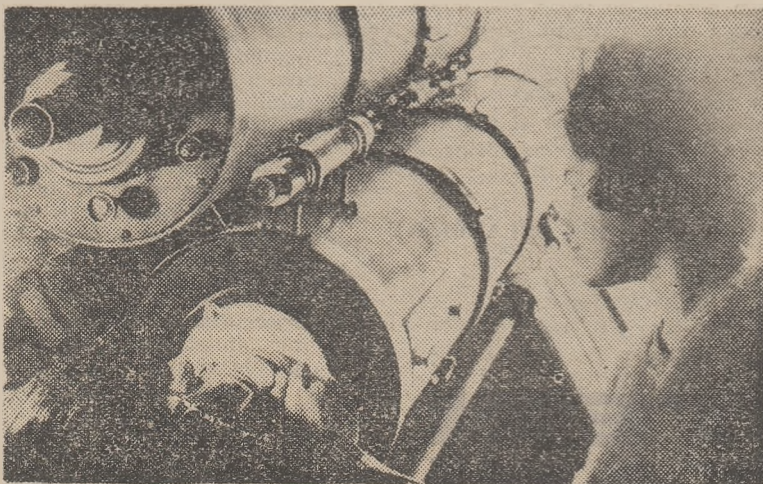
Aplicațiile topografice pe teren — mijloc de aplicare a cunoștințelor teoretice în practică

Ipoteze despre Uranus și Neptun

Un grup de astronomi sovietici au întreprins cercetări privind planetele Uranus și Neptun, considerate pînă acum ca lumi ale frigului etern. În urma acestor cercetări, au ajuns la concluzia că cele două planete nu sînt cituși de puțin blocuri inerte de gheață, ci, dimpotrivă, două formațiuni lichide în stare de incandescență.

După compoziția lor, Uranus și Neptun ocupă în sistemul nostru solar o poziție intermediară între giganții de hidrogen și heliu — Jupiter și Saturn — și planetele din

grupul Pămîntului. Se consideră că învelișul exterior al acestor planete se compune dintr-un amestec de hidrogen și heliu după care urmează nucleul, acoperit de ghețuri. Dar, dacă se consideră că planetele s-au născut dintr-un nor de gaze și praf, ar trebui presupus că, pe măsura creșterii lor, aglomeratul primar trebuia să se condenseze. În zonele interioare ale planetelor, procesul de condensare era izolat energetic: nu se căpăta și nu se degaja energie. În consecință, în cursul condensării, materia trebuia să se încălzească. Calculele arată că în cinci miliarde de ani se puteau răci numai straturile exterioare ale planetelor, pînă la o adîncime de cîteva sute de km. În consecință, nucleele celor două planete de la extremitatea sistemului solar ar trebui să fie incandescente și în stare topită.

Cercetînd tainele Oceanului Cosmic

Posibilitățile și limitele ordinatorului

Profesorul Lotfi Askerzadek, de la Universitatea Berkeley din California, a făcut recent la Teheran o comunicare asupra informaticii. „Luați un ordinator, a spus el, și dați-i să „înghită” toate cifrele, datele, statisticile vieții economice americane, de exemplu din ultimii zece ani. Pentru un ordinator, aceasta nu înșeamnă nimic, el va trata cifrele cum doriți; adică aproape cum doriți, pentru că el este incapabil să vă spună în ce moment cifrele obținute pot fi considerate drept un regres economic”. Acest gen de apreciere — afirmă profesorul Askerzadek — nu aparține, pentru moment, decît creierului uman. O altă ilustrare practică: o mare societate trebuie să trieze oferte de serviciu reținîndu-i pe cei care au vîrsta între 20-30 ani. Ordinatorul va tria într-o secundă. Dar, dacă în loc de condiția sus-amintită ar fi formulată o alta în următorii termeni: „nici prea tînăr, nici prea bătrîn”, ordinatorul, în actualul stadiu al electronicii, va rămîne mut. Asemenea noțiuni nu pot fi traduse în date matematice; sînt concepte tipic umane pe care ordinatorul nu „le înțelege” încă.

Note

Ion Nonea-Covrig :

NOȚIUNI DE COMPOZIȚIE ȘI STIL

E. D. P.

Cartea dezvoltă probleme pe care elevii și profesorii le întâlnesc mai puțin explicate în manualele de limba română la clasele a X-a din școala de cultură generală și anul întâi din licee.

Fiind concepută ca manual auxiliar, lucrarea urmărește, printr-o expunere sistematizată și prin exemplificări luate din literatura cuprinsă în programa de învățământ, să întregască imaginea asupra procedurilor compoziționale și stilistice folosite în orice operă literară.

Autorul se ocupă mai întâi de elementele constante și specifice ale artei cuvintului, pe baza cărora scriitorii, folosind materialul sonor al limbii, comunică idei, sentimente și observații, apoi, clasifică lucrările literare după scopul dominant (științifice, poetice și retorice). Pentru a ilustra modurile de organizare și expunere compozițională prin care un autor ajunge la finalitatea proiectată, se face o largă prezentare a mijloacelor artistice întrebuintate în limbajul poetic, se dau noțiuni de structură a prozei și prozodie.

Sint revelatoare, în acest sens, analizele efectuate asupra unor creații majore ale prozei și poeziei noastre, în care sensibilitatea în recepționarea și comunicarea mesajului artistic se îmbină cu finețea analizei structurilor lingvistice.

Ultima parte a cărții este consacrată stilului care presupune un ascuțit simț al limbii, respectarea calităților generale și particulare ale acesteia, o muncă neobosită și permanentă de căutare a perfecțiunii artistice și, desigur, talent.

MARIAN RAȘICA

BIBLIOTECA CENTRALĂ

PEDAGOGICĂ : cărți noi

Crearea Partidului Comunist Român (mai 1921), Lucrarea apare sub redacția : Ion Popescu-Puțuri și Augustin Deac, Editura științifică 1971.

*** Dezvoltarea economiei românești (1966—1970), Editura politică 1971.

Gh. Badrus, Modernizarea economiei românești. Semnificații rezultate, perspective. Editura politică 1971.

Althusser Louis, Citindu-l pe Marx. Colecția „Idei contemporane”, Editura politică 1970.

Mikel Dufrenne, Despre om. Colecția „Idei contemporane”. Editura politică 1971.

*** Filozofia indiană în texte. Traduceri din limba sanscrită, Notițe introductive, Comentarii și Note de Sergiu Al. George, Editura științifică 1971.

Dumitru Ghișe, Existențialismul francez și problemele eticii (Ediția a II-a), Ed. Dacia Cluj 1970.

Al. Roșca, Metodologie și tehnici experimentale în psihologie. Editura științifică 1971.

Georgeta Dan-Spinoiu, Relațiile umane în grupele de muncă industrială (Cercetări de psihologie socială curentă), Editura Academiei R.S.R. 1971.

Mihai Golu, Percepție și activitate. Colecția „Psyché”, Editura științifică 1971.

Ion Holban, Realizarea personalității — hazard sau știință ? Aportul științei în procesul de realizare a personalității umane. Colecția Orizonturi, E.E.R., 1971.

P. Popescu Neveanu și E. Fischbein, Psihologia generală (manual pentru liceele pedagogice) E.D.P. 1971.

Ion Pascadi — Estetica între știință și artă, Editura Albatros, 1971.

Gh. Vlăduțescu — Personalismul francez. Geneză și împlinire. Editura științifică, 1971.

A apărut numărul dublu 7—8 (iulie-august) al revistei

TÎNĂRUL LENINIST

care oferă, într-o prezentare artistică atractivă, articole cu un conținut bogat de idei tratând despre condiționarea reciprocă dintre societatea socialistă multilateral dezvoltată și omul multidimensional.

— Dialogul omului cu societatea sa
— Tînăra generație și responsabilitățile multiple ale organizației de tineret

— Dimensiunile umanismului socialist și condițiile realizării sale consecutive

— Certitudinile noastre prefigurate de cincinal și planurile de perspectivă.

MANUALE ȘCOLARE PENTRU CLASELE I—XII

Pentru a veni în sprijinul cadrelor didactice și al elevilor, dăm lista librărilor din București care difuzează manuale școlare pentru clasele IX—XII învățământ seral și fără frecvență :
Librăria Ion Slavici Bd. Ilie Pintilie 37 sect. I tel. 12 52 16
Librăria Nr. 74 Piața Romană 9 sect. I tel. 14 70 60

Librăria Luceafărul Str. J. S. Bach 3 sect. II tel. 33 77 21

Librăria Șt. O. Iosif Str. M. Eminescu 117 sect. II tel. 11 82 59

Librăria Liviu Rebreanu Sos. Mihai Bravu 1 sect. III tel. 35 06 92

Librăria G. Topirceanu Sos. Mihai Bravu 106 sect. III tel. 35 29 03

Librăria Miron Costin Complexul comercial (Baba Novac) sect. IV tel. 35 57 26

Librăria George Coșbuc Str. Lipscani nr. 26 sect. IV tel. 14 54 05

Librăria M. Eminescu unit. II Str. Edgar Quinet 6 sect. IV tel. 13 94 09

Librăria nr. 27 Bd. Muncii 170-174 sect. IV tel. 43 18 91

Librăria nr. 52 Bd. Ion Șulea nr. 79 sect. IV tel. 44 06 00

Librăria Nicolae Bălcescu Cal. Șerban Vodă 43 sect. V tel. 23 97 05

Librăria Progresul Șos. Giurgiului 119 sect. V tel. 23 48 27

Librăria Nr. 39 Aleea Străduinței 1 sect. V tel. 41 25 21

Librăria Gr. Alexandrescu Cal. Rahovei 107 sect. V tel. 23 68 30

Librăria Școlarii Șos. Olteniței 71 sect. V

Librăria Tineretului Bd. Schitu Măgureanu 2 sect. VI tel. 15 83 98

Librăria nr. 30 Cal. Rahovei 415 sect. VI tel. 23 19 00

Librăria B. P. Hașdeu Str. Drumul Taberei 8 sect. VII tel. 31 54 72

Librăria Giulești Șos. Giulești 133 sect. VII tel. 17 21 04

Librăria Ion Creangă Cal. Griviței 134 sect. VIII tel. 18 30 50

Librăria Steaua Bd. 1 Mai 174 sect. VIII tel. 18 04 44

Manualele pentru școala generală clasele I—X se pun în vânzare la 15 septembrie 1971 prin librăriile :

George Coșbuc — Nicolae Bălcescu — Tineretului — Ion Creangă — Mihai Eminescu — Liviu Rebreanu — nr. 74 — B. P. Hașdeu.

NOUȚĂȚI ÎN LIBRĂRII

Cultura și socialismul. Coordonator prof. dr. doc. Al Tănase, Editura științifică, 1971, lei 9,25.

● Miron Constantinescu, Cercetări sociologice (1939—1971), Editura Academiei R.S.R., 1971, lei 30 cartonată.

● Structura procesului cultural de mase. Sub redacția Haralamb Culea. Editura Academiei R.S.R., 1971, lei 14,50.

● M. Malița, C. Zidăroiu, Matematica organizării, Editura Tehnică, 1971, lei 21.

● P.P. Panaitescu, Contribuții la istoria culturii românești, Editura Minerva, 1971, lei 19,50.

● Perpessicius, Opere IV, Mențiuni critice. Editura Minerva, 1971, lei 18.

● Aurel Nicolescu, Observații asupra limbii scriitorilor Colecția „Lyceum” lei 6.

● Adriana Niculiu, Gala Galaction, Omul și scriitorul, Editura Cartea Românească, 1971, lei 12.

● Zaharia Stancu, Scrieri 1—2, Poezii, Editura Minerva, 1971, lei 62.

● D.D. Roșca Oameni și climate, Editura Dacia, Cluj, 1971.

DE LA TALES LA EINSTEIN

EUGEN RUSU: — Gîndirea matematică în perspectivă istorică

Ed. Albatros, 1971, Colecția „Lyceum”

Cronici

La intersecția dintre matematică, istorie, filozofie, psihologie și literatură se situează aria de preocupări a acestei captivante lucrări.

Există, cum era și firesc, pagini de matematică pură — chestiuni ce invită pe cititor, presupus elev de liceu, la abordarea unor capitole care depășesc programa. Dar și aici este vorba mai curînd de o expunere matematică axată pe idei și nu de una în stilul manualelor cu grijă pentru detalii.

E și istorie. În general, cărțile de istoria matematicii sînt mai de grabă istoriografii sau dicționare de date. În acest periplu, mereu interesant și instructiv al matematicii, datele sînt limitate la minim ; în schimb, se încearcă o fundamentare filozofică a dezvoltării ei. Iată, de pildă, paragraful „Noi condiții sociale și psihologice” care constituie un preambul la cap. VI (Spre o matematică nouă) — probleme de viață și de tehnică desigur — dar care deschid și matematicii direcții noi. De la descrierea mișcării se trece treptat la explicarea cauzelor mișcării, a problemei mai generale a legilor naturii și exploatarea energiei fizice etc.

Nicăieri expunerea nu se transformă într-o schemă. Am putea vorbi, referindu-ne și la o lucrare mai veche a autorului (Despre învățarea matematicii), în care se arată că „matematica au fă-

cut-o oamenii — iată ceea ce nu se vede într-un text matematic” —, că nota pregnantă a lucrării de față este încercarea meritorie de a umaniza știința matematicii, de a sublinia nu numai că oamenii au făcut-o, dar și în ce fel au făcut-o și pentru care nevoi.

Pe această linie, autorul introduce utile considerații psihologice, ajungînd pe alocuri, fără excесе, la un mod de romanțare istorică a lungului și fructuosului ei parcurs. Autorul încearcă să evoce „matematica în mers”, legată de oamenii care o fac și care arată altfel, fiind în alt mod pasionantă decît matematica gata făcută.

Păstrăm cu toții în minte imaginea unui Arhimede „distrat”, care, preocupat de o problemă de geometrie „nu bagă de seamă că au intrat dușmanii în cetate”. Autorul ne contrazică această imagine familiară, dovedind cu argumente psihologice și citate istorice absurditatea legendei create și ne propune o viziune total diferită a acestui geniu multilateral și viu „a cărui viață a fost cea mai mare din operele sale” (pag. 75). Sau, evocînd adolența lui Descartes, oscilînd între cariera armelor și cea filozofică, ne amintește de absolutul de liceu care înconjoară universitatea, oprindu-se pe rînd și ezitant la ușa diverselor facultăți. „Vor mai fi existînd „Descartii” potențiali care nu

s-au realizat?... Ce-am putea face pentru a pune în valoare energiile potențiale ale tuturor oamenilor?” (pag. 109).

Ideea de veridic, precum și aspectele umane ale procesului de dezvoltare a științei devin și mai vii, cînd se face aluzie la polemicile purtate de oamenii de știință. „Voltaire publică un pamflet scinteietor, plin de ironie și maliție la adresa lui Maupertuis. Judecînd bine, nici Voltaire nu este leal. Fiindcă este mai spiritual decît adversarul său, nu înseamnă că are în fond și dreptate. E un abuz de putere — aici, de putere... spirituală” (pag. 269).

Lucrarea lui Eugen Rusu are multiple și puternice valențe educative. În primul rînd, bineînțeles, prin structura ei, educă gîndirea matematică și ajută la formarea unei juste concepții filozofice asupra ei. În special, comentariile asupra procesului de cunoaștere, ca, de pildă, acelea intitulat „De la legi descriptive la legi explicative” (pag. 219) sînt chemate să dea cititorului o viziune de ansamblu care completează fericit cultura formată prin studii izolate. Dar, fără să apară nicăieri explicit sau plictisitor intenția „de a face morală”, sînt presărate aluzii fugitive care pot influența comportamentul tinerilor (un sfîchiu la adresa falsului ermetism (pag. 115), ironia fină la exagerările „modei” în știință (pag. 267) sau vorbind de Ta-

les, la pag. 12, autorul ne spune că acesta „micșorînd încrederea în zei, a mărit încrederea în oameni”.

Desigur, o carte atît de nouă prin maniera abordării unor probleme de știință nu poate să nu ofere și unele aspecte discutabile. Poți sau nu poți fi totdeauna de acord cu autorul ei, poți să accepți sau nu unele din afirmațiile prea categorice, dar nu poți tăgădui că rămii mereu surprins și interesat de originala reconstrucție pe care o face gîndirii matematice, de asociațiile neașteptate între fenomene sau noțiuni care nu apar pentru omul neavizat comparabile.

Dacă extensiunea mare care se dă explicării Discursului asupra metodei al lui Descartes ni se pare de înțeles, dată fiind însemnătatea operei într-o epocă care se rupea anevoie și timid de gîndirea feudală și teologală, pentru aceleași considerente, socotim că locul prea mare care i se atribuie moralistului Pascal într-o istorie a gîndirii matematice este nejustificat.

Cartea se citește cu plăcere și cu profit. Ea se adresează elevilor de liceu mai mari, tinerilor îndrăgostiți de matematică, profesorilor, dar și unui public mai larg, dornic să cunoască ceva mai mult din tainele unei științe socotită prea adesea de pură specialitate.

M. A

Prestigioase mărturii internaționale despre: PROGRESUL ȘCOLII ROMÂNEȘTI

Afirmarea științei și învățămîntului din țara noastră pe meridianele mondiale ale culturii se împletește strîns cu celelalte componente fundamentale ale prestigiului internațional în continuă creștere al României socialiste, începînd cu „miracolul românesc”, cum este caracterizat admirativ ritmul înalt de creștere înregistrat de economia noastră națională, și terminînd cu succesele deosebite ale artei care ne situează, prin medalii și premiile dobîndite în ultimii ani de solii muzicii noastre, pe unul dintre primele locuri în lume.

Numeroase lucrări în domeniul științelor fundamentale și aplicate ale unor oameni de știință români, în majoritate cadre didactice din învățămîntul superior, se bucură de o deosebită apreciere în lumea științifică internațională. Procedeele științifice și tehnice originale, elaborate de specialiști din țara noastră, foarte mulți activînd în cadrul unor catedre universitare, invențiile acestora, distinse cu medalii la saloanele internaționale de specialitate, au ridicat la cote fără precedent creația științifică a inteligenței românești.

Dezvoltarea cu pași uriași a învățămîntului de masă din țara noastră, largă deschidere a acestuia către tot ceea ce reprezintă cucerire înaintată pe plan mondial în domeniul științelor educației, corespunzător politicii partidului și statului nostru orientată spre ridicarea nivelului de cultură al întregului popor și spre formarea spirituală a tinerei generații, sînt atribuțe majore ale școlii românești, care se bucură de profundă apreciere din partea forurilor internaționale și a

Prof. dr. V. M. HVOSTOV, președintele Academiei de științe pedagogice al U.R.S.S. :

„Cercetarea pedagogică din România, ale cărei preocupări le-am putut cunoaște direct cu prilejul vizitei mele, cînd am avut schimburi de păreri cu specialiștii dv., și mi-au fost prezentate, printre altele, activitățile centrului experimental de televiziune școlară și ale unei școli experimentale din București, aduce puncte de vedere valoroase în sfera unor obiective centrale ale științelor e-

specialiștilor din tot mai numeroase țări.

Interesul manifestat pentru cultura românească, pentru limba, arta și literatura țării noastre este evidențiat și de faptul că, în prezent, funcționează în întreaga lume zeci de lectorate de limbă și literatură română în universități și institute de învățămînt superior de mare reputație și tradiție. Ele au sute și sute de audienți și desfășoară manifestări diverse și deosebit de apreciate de popularizare a valorilor noastre culturale.

Pe harta marilor reuniuni științifice internaționale România socialistă ocupă un loc dintre cele mai importante. Numai în ultimul an, țara noastră a fost gazda unor manifestări la care au participat numeroase somități științifice, pe o arie largă de preocupări, de la Congresul mondial al energeticienilor la reuniunea specialiștilor în știința viitorului sau la simpoziunile internaționale cu privire la cele mai noi capitole matematice, de la întîlnirea experților UNESCO în problemele educației tineretului la conferințele de biologie cibernetică și de științe agricole.

Participanții la aceste manifestări internaționale, membrii unor delegații științifice și de învățămînt care ne-au vizitat țara au făcut numeroase declarații elogioase, mărturii obiective și fără caracter de complezență, cu privire la nivelul de dezvoltare al culturii și învățămîntului românesc de toate gradele, la cercetarea de specialitate în domeniul științelor educației.

Publicăm în coloanele revistei noastre cîteva dintre aceste semnificative mărturii.

ducației. Am constatat că se desfășoară o activitate intensă și bine orientată pentru elaborarea unor noi structuri de dotări școlare, a unor mijloace moderne de predare, precum și pentru cercetarea bazelor psihologice, pedagogice și didactice ale procesului de învățămînt.”

Prof. HELGE LARSEN, ministrul educației din Danemarca :

„Învățămîntul din toate țările lumii, indiferent de sistemul lor politic, este confruntat cu cîteva mari probleme eco-

nomico-sociale și psiho-pedagogice, în rezolvarea cărora fiecare sistem național de învățămînt își poate aduce o contribuție prețioasă. Noi am cercetat de aceea, cu deosebit interes, experiența școlii românești, găsind numeroase idei prețioase și pentru școala daneză, în special în ceea ce privește concepția de organizare a practicii studențești și desfășurarea perfecționării personalului didactic.

Ca istoric și ca om îndrăgostit de artă am fost profund impresionat de strălucitele vestigii ale unei culturi străvechi existente la Voroneț, Humor și Moldovița. Acestea, alături de întreaga dezvoltare economică și culturală a țării dv., pe care am putut-o cunoaște în timpul vizitei mele, sînt factori puternici de cultură materială și spirituală care recomandă poporul român și îl impun în conștiința lumii întregi”.

Prof. RUDI SUPEK, de la Universitatea din Zagreb :

„În proiectarea viitorului, inclusiv a problemelor prospective ale pregătirii cadrelor, planificarea pe termen lung din România socialistă se situează pe o poziție profund realistă. „construind” deceniile ce vor veni pe baza datelor concrete ale prezentului, a unor estimări și procedee științifice deosebit de judicioase.

Sînt convins că omul pe care-l va forma școala românească de mîine, proiectată în lumina studiilor actuale, va reuși să se adapteze pe deplin cerințelor societății de peste două-trei decenii”.

Prof. SETH SPAULDING, director al departamentului învățămîntului secundar și superior din cadrul UNESCO :

„Vizitînd instituții de educație din București, Brașov, Sibiu, am reușit să ne formăm o imagine a sistemului actual de învățămînt din România și pot să afirm că aveți instituții de învățămînt adaptate foarte bine nu numai scopurilor tradiționale ale educației, ci și

noilor ei obiective. Convorbirile cu specialiștii dv. mi-au lăsat, prin competența interlocutorilor, o impresie deosebită. Voi propune ca U.N.E.S.C.O. să valorifice în mai mare măsură, pentru programele sale, competența specialiștilor români”.

A. H. BOERMA, directorul general al Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură — F.A.O.

„Apreciez în mod deosebit poziția înaintată pe care se situează România în ceea ce privește dezvoltarea intensă a producției agricole prin situarea fermă a acesteia pe coordonatele științei și ale formării cadrelor de specialiști pe diverse trepte de calificare. Școala de agronomie românească, care, după cum mi-am putut da seama, are și o bună tradiție, este concepută modern, are cadre didactice valoroase și dispune de o bază materială multilaterală, adică de toate condițiile pentru pregătirea temeinică a specialiștilor pe deplin adaptați cerințelor”.

Grupaj realizat de
M. HERIVAN

PREZENȚE

La Sesiunea

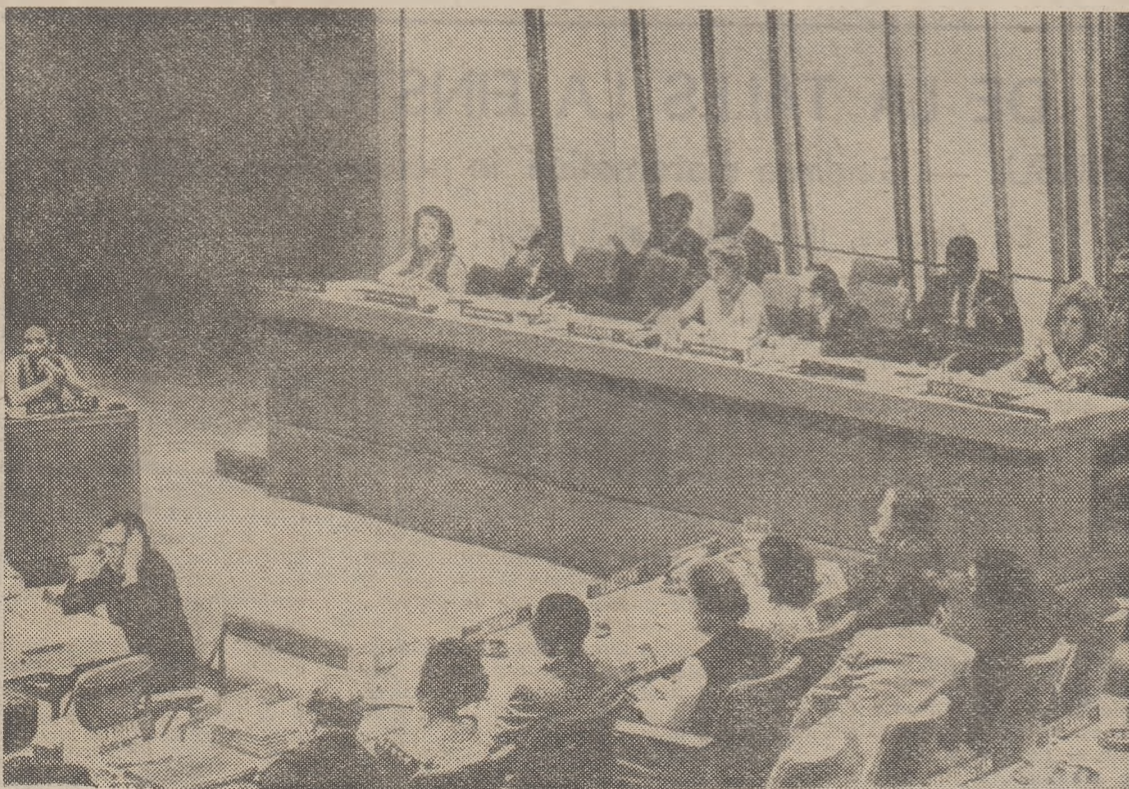
Comitetului

Administrativ F. I. S. E.

Recent s-a desfășurat, la Praga, Sesiunea Comitetului Administrativ al Federației Internaționale a Sindicatelor Educatorilor — F.I.S.E. — urmată de o întîlnire internațională cu tema: „Drepturile sindicale și garanțiile profesionale ale educatorilor”.

La această manifestare internațională a sindicatelor educatorilor, în cadrul căreia au luat parte reprezentanți ai cadrelor didactice din 16 țări, țara noastră a fost reprezentată de o delegație condusă de prof. Maria Stănescu, președinta Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură.

În cadrul discuțiilor, care au trecut în revistă principalele inițiative ale organizațiilor sindicale ale educatorilor din diferite țări pentru asigurarea unui statut profesional și social corespunzător al cadrelor didactice, punctele de vedere exprimate de reprezentanții țării noastre s-au bucurat de un deosebit interes. Aceștia au prezentat drepturile și libertățile sindicale și cetățenești ale educatorilor din România, ca și ale tuturor celor ce muncesc, consfințite de Constituție și reglementate prin legislația în vigoare. Au fost prezentate, de asemenea, inițiativele și contribuția sindicatelor de învățămînt din România la dezvoltarea și modernizarea școlii românești, la educarea tinerei generații, la perfecționarea continuă a învățătorilor și profesorilor ca specialiști și educatori.

Comitetul de probleme sociale, umanitare și culturale din cadrul celei de XXV-a Sesiuni a Adunării Generale O.N.U. a fost prezidat de reprezentanta țării noastre, Maria Groza.